

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'ímej í mej Roma a'uchéjme'ecaa

Pablo pu huá'ateujte'e

¹ A'ij nu jetze tejá'amuayu'use'e ne'íjna jime'e í nej ravaire'e í Círíistu'u ti i'í Jesús. A'í pu na'antíhuau ineetzi, i nej i'í Pablo nej ni ne'íjna jín te'ará'asten a'ij ti a'ín tinaa'íjca. Ayee pu een jín na'avé'ehuaau huá'a tzajta'a í seica, nej ni tihua'utá'ixaate'en ne'íjna jime'e í niuucari ti jín Dios huá'a japua huániuuni.

² Jéjcuá imuá pu Dios ayén te'ataújratziiri'i ti ayén rí'i tihua'utá'an a'ímej í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. A'íj mú jín miyen ra'utéyu'uxaca'a me'íjna jetze í yu'uxari ti yen téjmi jemi hu-ateájturaa. ³ Ajta a'ín í niuucari, a'íj pu jíme'en raxa a'íjna ti i'í yaujra'an pú'een, ti ajta airáne a'íjna jetze í David teecan. Ayee pu teja'uré'ene a'íné a'í pu teáatacan huanú'ihuaca'a matíj í seica.

⁴ Mí ajta a'ín í Dios, a'í pu á'iyen ayén ra'antíhua'u ti nain jín antiújmua'areere a'íjna jime'e ti a'íjna jetze aráujca'anejca'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios a'íjna ti ayén raatamuá'a tíjín niyauj pu yee pú'een. Dios pu ayén nain jín tira'íjca tí'ij a'ín a'itáraa huá'a tzajta'a í mi'ichite. A'ii pu a'ín pú'een a'íjna í ja'ati ti ayén ántehuaa Jesús ti ajta i'í Círíistu'u. A'í pu tavástara'a pú'een.

⁵ Ciriístu'u nu jetze ra'ancuré'a a'íjna ti jín í Dios rí'i tinaatá'a nej ni niyen jetzen me'ecan á'ura'ani huá'a tzajta'a í teite nej ni niyen hua'utá'inen mej mi ra'ará'astijre'en me'íjna í tavástara'a me'íjna jime'e mej té'antzaahuaté'en, naími'i í teite í mej yen chaanaca japua huachéjme.

⁶ Seajta mú'een, mú'een xu seajta huá'a jetze ajtémecan a'íime í teite, í ti Dios ajta amua'antíhua'u mú'ejmi sej si jetzen ajtémecanta xá'ara'ani í Jesús ti ajta i'i Ciriístu'u.

⁷ A'íjna yu'uxari jetze nu niyen tejá'amuyau'use'e naíjmi'ica mi sej se'uun huachéjme se'újna u Roma, mú'een í ti Dios já'amuaxe'eve'e, ti ajta amua'antíhua'u sej si jemin seíre'e xá'ara'ani. Ché'e ayén teja'uré'enen ti a'ín í Dios, í tej rájya'upua, ajta í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'i Ciriístu'u, miché'e me'ín rí'i tejamuaatá'an, majta amua'anpuá'ajte'en.

Pablo pu nu'u raxí'eve'e ti huaja'uvé'emuaare u Roma

⁸ Amuacaícan jime'e, ayée nu naíjmi'i rí'i tiratá'aca ne'íjna í Dios í nej ravaire'e ne'íjna jime'e sej siyen tirá'astijre'e í Dios. Jamuan í Jesús ti ajta i'i Ciriístu'u, ayée nu rí'i tiratá'aca, a'iné nain japua í chaanaca mu'uri ramua'aree sej siyen té'atzaahuaté'e. ⁹⁻¹⁰ Ajta a'ín í Dios, í nej ravaire'e nain jín a'achú nej a'anca'anéecan jín niyen tihua'utá'ixaate'en í niuucari ti jime'en raxa a'íjna ti yaujra'an pú'een í Dios, a'í pu tirú'umua'aree nej ja'anáj ti na'a niyen amua'utámua'areeri'i netí'ijta rahuavíraj ná'aye'i. Ayee nu tí'ijhuavii ti ayén neetá'acare'en í Dios nej

ne'uun á'amuaamuaare ná'ara'ani ti pua'a ayén Dios tirá'aca'ane. ¹¹ Jéihua nu á'amuaaseijrami'i nej ni ca'aníjra'a amuaatá'an sej si se'íjna jetze araújca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios sej si jaítze'e te'utáviicua'i.

¹² Jee xaa ne'u, ayée nu tí'ijxe'eve'e inee, tej ti tiyen che'atá tena'a ca'aníjra'a huatáta'an itejmi jemi, a'íjna jime'e tej taxí'ej té'atzaahuat'e taxí'evi'ira'a jime'e. ¹³ Ayee nu neajta tí'ijxe'eve'e, ne'ihuaamua'a, sej siyen ráamua'aree nej mu'ití niyen raaxí'epi'intare nej ne'uun a'atanén mú'ejmi jemi. Tíj na'a nej amuacá niyen tiraaxí'epi'intare nej niyen huárini, tíj na'a ti yú e'iré'ene, ti'itíj pu naatá'ijmiijri'i nej ni caí ne'uun á'ume'en. Ayee nu tí'ijxe'eve'eca'a nej niyen che'atá nena'a tiraamuá'itín mú'ejmi jime'e í nej jín tiu'utátuiire'en í Dios jemi a'ij nej neri tiraamuá'ití huá'a tzajta'a í seica í teite í mej seij chuéjra'a japua huachéjme.

¹⁴ Ayee nu neri ne'íjna jín te'atánratziiri'i í Dios jemi nej ni tihua'utá'ixaate'en a'íime í mej raayí'ití hua'aniuuca a'íime í mej Grecia é'eme'ecan, nej ni neajta tihua'utá'ixaate'en a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. Capu amín a'ij ti pua'a jeíhua mé té'umua'aree nusu ti pua'a mecaí ti'itíj a'ij té'umua'aree, naúche'e nu niyen ti-hua'utá'ixaate'esin naíjmi'ica. ¹⁵ A'íj nu jín jeíhua a'anca'anéecan jín niyen raxí'eve'e nej neajta tejámuaatá'ixaate'en í niuucari jime'e ti jín Dios a'amua japua huániuuni, mú'een, mi sej Roma é'eche.

Ti té'eviicua'i í niuucari

¹⁶ Capu netévi'iraste'e a'íjna í niuucari, sino a'íj nu jín rí'i tiratá'aca í Dios, a'iné í niuucari jetze pu me'ecan í muári'eri'ire'ara'an í Dios í ti jín huá'a japua huániuuni naíjmi'ica í mej ra'ará'astijre'esin, amuacaícan a'íime í mej Israél jetze ajtéme'ecan, majta á'iyen a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

¹⁷ A'íjna í niuucari jetze pu ajta seijre'e a'ij ti huaríj í Dios mej mi me'ín teite miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin. Ayee mú xaa ne'u ri'éene'ecán jín huateáturaasin í Dios jemi tíj na'a rusén jime'e, me'íjna jime'e mej meri té'atzaahuaté'e. A'íj pu jín ayén té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze tijín: “A'íjna ti urarí'ene'acan jín huateájturaa í Dios jemi í ru tzajta'a, a'í pu ruurican huateáturaasin a'íjna jime'e ti araújca'ane a'íjna jime'e ti té'atzaahuaté'e.”

Naími'i mú á'atura í Dios jemi

¹⁸ Mí ajta, júte'e pu e'evé'eme'ecan a'íjna ti jéjre'e seijre'e ti rí'i huápi'i niu'ucami'i í Dios a'íjna jime'e a'ij mej rici í teite a'íjna ti a'ij pua'a 'een, a'íjna jime'e í mej meri mé rúurie í Dios, majta a'ij pua'a tihuá'ajcha'íi í ruxí'ej teite, majta miyen tihuá'ijmíi mej caí ché'e ranajche í Dios tzáahuati'ira'a jime'e. Ayee mú 'een jín huá'aruure mej mi a'ij pua'a tí'iteteítesta muá'ara'ani. ¹⁹ Ajta tíj na'a ti ayén l'iri'iri ti ja'atí ayén tirá'amitiejte'e a'ij ti 'een í Dios, matíj mena'a pua'amé í teite miyen tirú'umua'aree í ru tzajta'a a'iné Dios pu ruseíj ari hua'utaseíjrate.

²⁰ Tíj na'a ti Dios raatétaahuaca'a í chaanaca ti yú e'iré'ene, temua'a pu naa ayén tihuá'amitiejte'e

á'aye'i a'íime a'íjna í tej caí rasise'i tají'i jime'e. A'í pu xaa ayén tirá'amítiejte'e á'aye'i a'íj ti 'een í muári'eri'ire'ara'an í Dios, ajta ti ayén huateáturan tíj na'a ti yú auca'ití a'ame, tíj na'a rusén jime'e, a'íne ayée pu 'een í Dios. Ayee pu tirá'amítiejte'e á'aye'i a'íjna jime'e ti Dios ari raatétaahuaca'a. A'íj pu jín, capu rí'irí ti ja'atí ayén jetzen seij té'ujpuaapua'are'en. A'íime mú rujímua'a miyen pú'een. ²¹ A'í mú ramua'atejca'a í Dios. Majta raatéxieehuataca'a me'íjna jime'e mej caí ché'e ranajcheca'a me'íjna ti i'í Dios, camu majta rí'í tiraatá'acare'e. Mí majta a'íime, a'íj mú jetze ucájrapi mej me'íjna jetze tiú'umua'ati í mua'atzíira'a ti caí ti'itíj vaire'eca'a. Capu ché'e huatári'iristareca'a ti ayén tihua'utámítiejte'en tzáahuati'ira'a jime'e.

²² Matí'ij mauj miyen tí'ixajtaca'a tijín teen tu yee rí'í metíteumuámua'aree, capu ayén te'irájraa. Jaitze'e mú caí mé uumuámua'aree muá'araa.

²³ Ayee pu tihuá'aruurejca'a asta mena'a caí raat-apuá'ajtaca'a mej miyen rí'í tiraatá'an me'íjna í Dios ti caí ja'anáj m'íni. Ayee mu'u seij hu-ateánajcheca'a ti ayén seijre'e tíj tevi na'ari tíj pína'a nusu tíj ti'itíj ti muáacuaca ajta'ícajmee ca'ín ti'itíj ti á'usinuuren.

²⁴ A'íj pu jín Dios ayén mé hua'uhuá'axi mej mi miyen ra'ará'astijre'en naíjmi'í tíj na'a ti a'íj pua'a 'een ti ayén tihuá'amítiejte'e í huá'a tzajta'a, ti'itíj ti na'a ti a'íj pua'a 'een í mej jín huaújtemua'ave'en. A'í mú majta miyen tí'ijr'irée muá'araa í ru jetze tíj na'a ti tiu'utévi'iraste'e.

²⁵ Ayee pu a'íjna jín tihuá'ururu a'íne a'íj mú ya'uhuá'axi me'íjna ti jíme'en raxa í Dios

tzáahuati'ira'a jime'e mej mi ra'ará'astijre'en me'íjna ti hua'ítzi na'a pú'een. A'íi mú miyen hua'uténa'jcheca'a, majta hua'utévai a'íimej ti Dios huá'utaahuaca'a. Camu ché'e mi ravaíre'ecu muá'araa me'íjna í Dios, í tej tiyen rí'i tiratá'aca tíj na'a rusén jime'e. Ché'e ayén teja'uré'enen.

26 A'íj pu jín Dios ayén hua'utá'a mej mi miyen ra'ará'astijre'en ti'ítíj ti a'ij pua'a éene'ecan jín huiránineica í huá'a tzajta'a, tíj na'a ti tiu'utévi'iraste'e. Ajta a'íime í mej 'uuca í mej huá'a jetze ajtème'ecantaca'a, a'íi mú tiratépuapua'ajtehua'a mej miyen tite'enteújnaxca teteca jamuan a'ij ti a'ín Dios tihua'uteájtuaa. Ayee mu'u 'een jín huaríj mej mi miyen seicié huárini ti caí a'ín Dios ayén éeni'ici'e tihua'uteájtuaa.

27 Majta a'íime í teteca, ayée mú che'atá mena'a tiratépuapua'ajtehua'a mej miyen tihua'anteánaxcan í 'uuca a'ij ti tiraaxí'epi'intare í Dios. Ayee mú éeni'ici'e huaríj me'íjna jime'e mej ruxí'ej teteca jamuan huaújxana'acira'aten a'íjna jime'e í ti a'ij pua'a 'een ti huá'a tzajta'a huiiráninei. Ayee mú huaríj me'íjna jime'e ti tiu'utévi'iraste'e í ruxí'ej teteca jamuan. A'íj pu jín pu'uri tihua'ucí'i a'ij ti tiraavíjte'e a'íjna jime'e í mej jeíhua huápi'i a'ij pua'a huaríj.

28 Ajta, a'iné capu ayén tihuá'amitiejte'eca'a ti ayén raavíjte'eca'a mej miyen ráamua'ati í Dios, a'íi pu ayén hua'utá'a mej miyen tiú'umua'ati a'ij mej tirájteu rujímua'a a'íjna jime'e í rumua'atzíira'a. Ayee mu'u huaríj me'íjna jime'e ti caí ti'ítíj vaíre'e, ajta mej mi miyen tí'ijrí'irée tíj na'a ti caí ayén tiraavíjte'e.

²⁹ Nain pu huá'a jemi seijre'e ti a'ij pua'a 'een. A'ij mú jín huaújxana'acira'ataca'a, majta a'ij pua'a titetiújcha'ica'a. Jé'ecan mú tí'inecua'atzeca'a. Jee xaa ne'u a'ij mú pua'a tí'iteteitestaca'a. A'ij mú jetze ucájrapi: a'íi mú ti'iteúra'ate'ecare'e í ti'á'ara'an í ruxí'ej tevi. Majta tí'itecui'ica. Jéihua mú majta ruté'axi'icaa. Majta rucuanamuajca'a rujímua'a. Majta mú a'ij pua'a huá'aruurejca'a í ru'ihuaamua'a. Jee xaa ne'u, ayée mú rici. A'ij mú pua'a tiú'ujjepe'e.

³⁰ Hua'itzi mú jín tihuá'a'ixaate'e í ruxí'ej teite, majta rájcha'íire'e í Dios. Majta ruxí'evi'ira'a jín hua'utéxieehuataca'a í ruxí'ej teite. Majta á'ujtzaahuate'e. Ayee mú ruseíjrataca'a mej nu'u huápi'i ruxe'eve'e. A'ij mú majta jetzen ucájrapi a'ij mej ye'í huárini mej mi a'ij pua'a tihua'utzeíjrajmua'an. Camu majta huá'astijre'e í ruvaújsimua'a. ³¹ Camu a'atzu miyen tí'ijri'ire ti xí'epi'in 'een seijre'e. Jéihua mú majta caí araúraste í mej jín te'ataújratziiri'i. Camu majta huá'axe'eve'e í ruteítestemua'a. Camu a'atzu xaa ne'u hua'acu'uvée muá'aye'i í ruxí'ej teite.

³² Rumua'atzíira'a mú jín tirú'umua'aree a'ij ti Dios ari tiraaxí'epi'intare ti ayén tiraavíjte'e ti ayén tiráaci'iti ti huámi'ini a'íjna í ja'ati ti ayén tí'ijri'ire. Capu huá'a jetze ruxe'eve'e. Maúche'e mú miyen rici. Majta ca'aníjra'a hua'atá'aca í seica mej mi miyen che'atá mena'a tí'ijri'irée muá'ara'ani.

2

Dios pu tzáahuati'ira'a jín tihuá'axijte'e í teite

¹ Pajta mú'ee, ja'atí pej píríci, ti pua'a piyen sei jetze tí'ijpua'ajte'e í a'axí'ej tevi ti'tíj jíme'e. Capu ri'irí pej piyen tiu'utaxáj yee capej a'ín pu'éene'e í pej jín piyen huaríj ti'tíj ti a'ij pua'a 'een. Mú'ee pej aseíj á jetze tiá'apua'ajte'e pe'íjna jíme'e pej piyen che'atá pena'a ti'itiá'acha'íi a'ij ti a'ín ti'itiújcha'íi a'íjna í pej jetzen ti'tíj jín tí'ijpua'ajte'e. ² Teajta iteen, ayée tu ramua'aree ti a'ín Dios ayén ti-hua'uxíjte'en tzáahuati'ira'a jíme'e a'ímej í mej miyen a'ij pua'a titetiújcha'íi.

³ ¿Ni qui ayén timuá'amitíejte'e ti caí Dios puaíjtzí muaatá'asin, mú'ee mi pej piyen che'atá pena'a a'ij pua'a ti'itiá'acha'íi tíj ajta a'ín a'ij pua'a ti'itiújcha'íi í pej jetzen tí'ijpua'ajte'e ti'tíj jíme'en? ⁴ ¿Ní qui mú'ee pej raatéxieehuataca'a pe'íjna í Dios ti jeíhua huápi'i r'íi timuaatá'aca, ti ajta mua'acu'uvée á'aye'i? Aúche'e pu té'eviicua'i mú'eetzi jíme'e. ¿Ni caí ti'tíj mú'eetzi jetze tásiseiri ti Dios ayén r'íi timuaatá'aca pej pi seicié tiú'umua'ati í jemin?

⁵ Mí pajta mú'ee, ¿a'iné pej pi peri ra'íteána í á'axiejniu'uca pej pi caí seicié tiú'umua'ati í Dios jemi? Ayee pej ramuá'itici ti a'ín Dios jeíhua huápi'i puaíjtzí muaatá'asin a'ájna xicájra'a jetze ti jetzen ayén huataseíjre'en á jéjre'e í Dios tí'ij nain jín tité'axijte'en tzáahuati'ira'a jíme'e.

⁶ A'í pu Dios nu'u ja'atí ayén tiu'utá'asin a'ij ti nu'u tiraavíjte'e sei ajta sei. ⁷ Majta seica, a'í mú í mej miyen té'eviicua'i mej miyen r'íi titetiújcha'íi me'íjna jíme'e mej miyen rahuauhuau ti Dios ayén r'íi tihua'utá'an, ti a'ín ajta ve'ecán jín tihua'uta'ájte'en, ti ajta ayén tihua'utá'an mej

mi ruurican huateáturan í jemin tǵ na'a rusén jime'e, ayée pu xaa ne'u tihuá'aci'iti mej ruurican huateáturan í Dios jemi tǵ na'a rusén jime'e.

⁸ Ajta a'íime í mej rujímua'a mena'a rájteuve, majta caí á'ujca'ane mej miyen ra'ará'astijre'en a'íjna jime'e ti ayén ti'ayajna, sino a'í mu'u me'íjna jín ra'ará'astijre'e me'íjna ti huá'a tzajta'a hui-iráninei ti a'ij pua'a 'een, ayée pu tihuá'aci'iti ti Dios ayén hua'ajteá'axi'isin. A'ij pu pua'a ti-hua'utá'asin í puaíjtzi a'íjna jime'e ti niu'ucami'i.

⁹ Matǵ mena'a pua'amé í mej a'ij pua'a titetiújcha'i, jé'ecan pu hua'utamuarí'eriste'esin. Dios pu huápi'i puaíjtzi hua'utá'asin, amuacáí a'ímej í mej Israél jetze ajtéme'ecan, ajta á'iyen a'ímej jemi í mej seij chuéjra'a japua huachéjme.

¹⁰ Majta a'íime, matǵ mena'a pua'amé í mej r'í'i titetiújcha'i, Dios pu ayén r'í'i tihua'utá'asin. A'í pu ajta ve'ecán jín tihua'uta'ajte'esin. Temua'a pu naa hua'anpuá'ajte'esin tǵ na'a rusén jime'e. Ayee pu xaa ne'u tihuá'aci'iti a'ímej í mej Israél jetze ajtéme'ecan, majta a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

¹¹ Ayee pu té'eme a'iné naími'i mú ruxí'ej 'een í Dios jemi. ¹² Matǵ mena'a pua'amé í mej caí ja'anáj ra'ancuré'a í niuucari í mej jín tí'ajta, ayée mú majta á'apua'aren. Mí ajta Dios pu caí huá'axijte'esin a'íjna jime'e í niuucari. Majta a'íime í mej ra'ancuré'a me'íjna í niuucari, ti pua'a miyen ti'itǵ jín até'itze'ara'an, matǵ mena'a pua'amé, a'íjna í niuucari, a'í pu xaa ti'itǵ jín huá'a jetze te'ujpuá'ajte'esin. ¹³ Ayee pu'u, a'iné a'íime í mej urarí'ene'acan jín huateáturaasin í Dios jemi, camu miyen huateáturaasin me'íjna jime'e

mej ranamua me'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta. Camu xaa ne'u, sino ayée mú xaa urarí'ene'acan jín huateáturaasin í Dios jemi ti pua'a miyen ra'ará'astijre'en a'ij ti tirá'axa a'íjna í niuucari.

¹⁴ Jee xaa ne'u, a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, í mej caí ja'anáj ra'ancuré'a í niuucari, ti pua'a miyen ra'ará'astijre'en a'ij ti ti'ixa me'íjna jime'e mej a'ij tirájteu í ru tzajta'a, ayée pu a'íjna jín huataújmua'a mej ru tzajta'a a'ij tirájteu me'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta.

¹⁵ A'íi mú miyen tí'itaseijrate'e tíj na'a a'ij ti a'ín tí'ijxe'eve'e í niuucari í mej jín tí'ajta. A'íi pu seijre'e í huá'a tzajta'a. Tzáahuati'íra'a pu jín hua'atá'aca mej xaa tirú'umua'aree a'ij ti tí'ijxe'eve'e a'íjna í niuucari. Ayee pu huá'a jetze tí'ípuaapua'ajte'e í huá'amua'atziira'a, ajta a'íi pu tihua'atá'uuni'iraca.

¹⁶ Ayee pu té'eme a'ij nej tejá'amuamua'ate. A'ájna xicájra'a jetze ti jetzen nain jín antiújmua'areere a'ame a'íjna í Jesús ti ajta i'í Círístu'u, Dios pu raatá'asin ti a'ín Círístu'u huá'axijte'en í teteca tíj na'a í mej jín miyen tiú'uruu avítzi jime'e.

A'íime í mej Israél jetze ajtéme'ecan, ajta í niuucari ti Moisés raateájtuaa

¹⁷ Pajta mú'ee, tiché'e tiyen mú'eetzi jín tiu'utaxáj pej nu'u pe'íjna jetze ajtéme'ecan í Israél, pajta rá'astijre'e pe'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, pajta piyen á'atzaahuaté'e pe'íjna jime'e pej nu'u ranajche tzáahuati'íra'a jime'e í Dios. ¹⁸ ¿Ni qui ayén ti'ayajna, nusu peri ramua'aree a'ij ti a'ín tí'ijxe'eve'e? ¿Ni pajta peri piyen raxí'epi'íntare'e

í ti í'ixi'epi'in pe'íjna jime'e pej temua'a naa tihuá'amua'ate pe'íjna jetze í niuucari í mej jín tí'aijta?

¹⁹ ¿Ni qui pajta piyen tí'imua'atze pej nu'u raayí'iti pej tihuá'umua'aten a'ímej í mej caí ja'anáj tí'ihuaújmu'a'ate? ¿Na'ari pej nu'u raayí'iti pej tihua'utaseíjrate'en tzaáhuati'ira'a jime'e a'ij ti 'een í Dios? ²⁰ ¿Ni qui piyen raayí'iti pej rí'i tihuá'umua'aten a'ímej í ti caí ayén tihuá'amítiejte'e a'ij ti tiraavíjte'e, nusu piyen raayí'iti pej tihuá'umua'aten a'ímej í mej caí xi huavaújse? ¿Ni qui ayén tí'ayajna pej piyen raayí'iti a'íjna jime'e í niuucari í mej jín tí'aijta, ti ajta ayén tzaáhuati'ira'a jín té'eyu'usi'i? ¿Ni tzaa ayén tí'ivaire'e a'íjna í niuucari pej pi nain jín rú'umua'areere?

²¹ Tí pua'a ayén tí'ayajna mú'eetzi jemi, mi pej seica tiú'umua'aten, ¿a'iné 'een jime'e pecái piyen tiá'amua'ate aseíj? Mí pej piyen tihuá'amua'ate mej nu'u caí tiu'unáhua'an, ¿ai qui piyen caí tí'inahua'aj mú'ee? ²² Ayee pej pajta tihuá'ixaate'e mej nu'u caí ruxána'acira'ate. ¿Ni qui mú'ee pecái axana'acira'ate? Mí ti caí mua'aráanajche mej huá'anajche í mej caí dios pú'een, ¿ni pecái piyen tí'inahua'aj huá'a teyujta'a tzajta'a? ²³ Mú'ee pej ca'anéri hua'atá'aca mej mi ratéxieehua í Dios a'íjna jime'e pej caí ra'ará'astijre'e pe'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta. Mí pajta mú'ee, mú'ee pej ahua'atzaahuat'e pe'íjna jime'e í niuucari.

²⁴ A'íj pu jín ayén té'eyu'usi'i, tíjín: "A'ij mú pua'a tiya'useíj í Dios a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan mú'ejmi jime'e." ²⁵ Tí pua'a piyen rá'astijre'e pe'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta, aj pu

xaa ayén timuaatévaire'esin mej mi ráamua'aree í teite pej pe'íjna jetze ajtème'ecan a'íjna í Israél. Mí ajta, ti pua'a piyen ti'itíj jín auteáturan pe'íjna jetze í niuucari, ayée mú muáruuren matíj hua'arujca a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

²⁶ Ajta, ja'atí ti seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, ti pua'a a'ín ayén ra'ará'astijre'en í niuucari í mej jín tí'ajta, ¿ní caí Dios ayén tiraatá'asin a'íjna í ja'atí ti ayén éene'en huateáturan a'ímej jemi í mej Israél jetze ajtème'ecan tíj í ja'atí ti ra'antisíjcheca'a í runavij? Jee xaa ne'u, ayée mú rici. ²⁷ A'íjna í ja'atí ti caí ra'antisíjcheca'a í runavij ti ajta auj rá'astijre'e í niuucari í mej jín tí'ajta, a'í pu muá'axijte'en mú'eetzi a'íjna jime'e pej até'itzea'ara pe'íjna jemi í niuucari. Capu amín a'ij pej peri ra'ancuré'a pe'íjna í niuucari, pajta ra'antisíjcheca'a í á'anavij.

²⁸ Tí pua'a ja'atí ayée na'a tí'ijri'ire mé jéjre'e, capu ayén huataújmu'a'a ti a'ín í ja'atí tzáahuati'ira'a jín Israél jetze ajtème'ecan. Capu xaa ne'u. Ajta a'ín í ja'atí ti ayén ra'antisíjcheca'a í runavij, capu ayée na'a tí'ivaire'e ti ij ayén seíire'e á'ara'ani mé jéjre'e í huá'ire'ara'an jetze. ²⁹ Capu ayén ti'ayajna ti ja'atí tzáahuati'ira'a jín Israél jetze ajtème'ecan a'íjna jime'e ti a'ín te'ará'astijre mé jéjre'e seijre'e. A'í pu'u xaa ruxe'eve'e ti a'ín nain jín araúrasten í ru tzajta'a. Ajta, a'íjna í ti'ití ti tí'ivaire'e ti ij ja'atí ayén urarí'ene'acan jín huateáturan í Dios jemi, capu a'í na'a í mej miyen tí'ijri'ire í ruhuá'ira'a jime'e. Capu ajta a'í na'a píríci í ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze, sino a'í pu a'ín píríci ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén rí'í ráaruuren í ja'atí í tzajta'an. Ajta a'íjna í mej

jín rí'i tiraatá'asin a'íjna í ja'ati, capu huá'a jemi a'iránineica í teite sino Dios pu jemi airánineica.

3

Cirístu'u pu tá'ari'ira í tej jín auteájturaa í Dios jemi

¹ ¿Ti'itájni jín a'ij rá'amua'araj a'íjna í ja'ati ti Israél jetze ajtémel'ecan? ¿Ni qui ti'itáj a'ij tiraatéva'iri ti a'ín ra'antisíjcheca'a í runavij? ² Ayej xaa ne'u. Jéihua pu tira'ancuré'asin, ajta mu'icáca pu jín raatéva'iri, a'íjna jime'e ti Dios amuacái raateájtuaa í runiuuca a'ímej jemi í mej Israël jetze ajtémel'ecan.

³ Mí majta seica, camu miyen tira'ará'astijre. ¿A'iné huataújmua'a a'íjna í mej caí miyen tira'ará'astijre? ¿Ni qui miyen ra'uré'uuna me'íjna ti jín Dios te'ataújratziiri'i? ⁴ Camu a'atzu xaa ne'u. Ché'e ayén éene'en í Dios jemi ti a'ín Dios ruseíj ayén tzáahuati'ira'a jín huateáturan tít na'a rusén jime'e. Mí majta í teteca, ché'e ayén éene'en mej tí'ihua'itaca. Ché'e ayén éene'en a'iné ayée pu té'eyu'usi'i tijín:

Mej mi ráamua'aree ti ayén ti'ayajna
a'ij pej peri tiu'utaxájtaca'a,
pej pi tiu'utémua'itín pe'íjna jime'e
matí'ij me'ín muá'axijte'en.

⁵ Tí pua'a ayén seijre'e ti Dios ayén urarí'ene'acan jín huateájturaa a'íjna jime'e tej caí rá'astijre'e iteen, ¿a'iné huataújmua'a amíjna? ¿Ni qui tiyen tiu'utaxáj a'ij mej tí'ixaxa'a a'íime í mej caí ramua'ate í Dios? Ayee mú tijín: “Capu

nu'u xí'epi'in ríci í Dios a'íjna jíme'e ti a'ín huataniú'ucan itejmi jemi.”

⁶ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, ti pua'a ayén ti'ayajna a'ij mej tí'ixaxa'a a'íme, ¿a'iné auj tí'iri'iri ti a'ín Dios huá'axijte'en naíjmi'ica í mej yen huachéjme í chaanaca japua? Capu xaa ne'u a'ij tí'iri'iri.

⁷ Rí'iri ti ja'atí ayén tiu'utaxáj yee: “¿A'iné 'een jíme'e Dios ayén auj ná'axijte'en a'íjna jíme'e í nej nu'u auteájturaa í jemin? Capu ayén tiraavíjte'e a'iné Dios pu jaítze'e tzáahuati'ira'a jín huateáturaasin a'íjna jíme'e nej nu'u tí'ihua'itaca. Ajta jaítze'e mú miyen rí'i tiratá'aca í Dios me'íjna jíme'e.”

⁸ Tí pua'a ayén ti'ayájnache'e a'ij ti tí'ixa a'íjna í ja'atí, ayée pu ajta rí'iríistaca'a tej tiyen tiu'utaxájtache'e tijín: “Tiché'e nu'u tiyen a'ij pua'a tirájcha'íi ti ij ayén huateáturan í ti í'ixi'epi'in.” Jee xaa ne'u, ayée mú seica ta jetze tí'ijpua'ajte'e tej nu'u tiyen tí'ixaxa'a. Mu'uri xaa ne'u miyen ra'antimuá'iti ti Dios ayén a'íjna jín huá'axijte'en. Naími'i tu auteájturaa í jemin.

⁹ ¿A'iné na'aquí? ¿Ni qui ayén huataújmua'a ti jaítze'e naa tí'itavaire'e itejmi i tej Israél jetze ajtémecan caí a'ímej? Capu xaa ne'u a'atzu, a'iné tu'uri tiyen raataxájtaca'a ti a'ín í ti a'ij pua'a 'een, a'í pu ta'antimuá'iti tej ti a'uté'itzee í Dios jemi naíjmi'ica iteen i tej Israél jetze ajtémecan, majta a'íme í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. ¹⁰ Ayee pu xaa ne'u ti'ayajna a'iné ayée pu té'eyu'usi'i tijín: Capu nu'u mé'e ja'atí

ti ayén urarí'ene'acan jín seijre'e.
Capu ja'atí.

- 11 Capu nu'u mé'e ja'atí
ti yaú'itie a'ij ti 'een í Dios jemi.
Capu nu'u mé'e ja'atí
ti ayén rahuauhuau ti ij raateánajche.
- 12 Naíimi'i mú meri mé rúurie méjca'i.
Camu ché'e ti'itáj jín tí'ivaire'e í jemin.
Capu mé'e ja'atí
ti ayén rí'i ti'itiújcha'ii.
Capu ja'atí xaa ne'u.
- 13 A'ij pu pua'a namuajre'e a'ij mej tí'ixaxa'a.
Runeanu mú jín tí'ihua'itaca
mej mi huá'ucuanamuan í ruxí'ej teite.
Ayee pu che'atá na'a tí'ivaire'e í niuucari
í mej jín tí'ixaxa'a
tíj ajta í huá'ave'eri ti je'ihua'jé'ica,
a'íjna ti cu'ucu'u jetze 'aíjninei.
- 14 Jéihua mú a'ij pua'a tiú'ujjepe'e,
majta huápi'i jéihua huá'ajaaxiejte'e í ruxí'ej
teite.
- 15 Ca'anacan mú a'uruáachejye'i
mej mi sej huajé'ica mé já'ahua'a.
- 16 A'u ti na'a mej é'eciinej,
a'íi mú a'ujca'anéecan jín raaté'uuna
tíj na'a ti a'uun tejé'eseijre'e.
Jéihua mú puaíjtzi hua'atá'aca í ruxí'ej teite.
- 17 Capu ayén tihuá'amitiejte'e a'ij ti 'een
tí'ij Dios hua'utéjpua'ajte'en í teite mej mi
ru'ihuaamua'atan temua'a naa.
- 18 Camu majta rá'atése'e í Dios.
Camu majta ratá'aca ti huá'a jemi seijre'e.
- 19 Teajta iteen, tu'uri tiyen ramua'aree a'ij ti
ti'ixa í niuucari í mej jín tí'aijta. Ayee pu ti-
huá'ixaate'e a'ímej í mej jetzen ruxe'eve'e mej

miyen ra'ará'astijre'en me'íjna í niuucari. Ajta ayén huatétuihuaca'a mej mi huateáturan mej caí ché'e ti'itíj xajta naíjmi'i í teite me'íjna jime'e ti caí ché'e mé'e ti'itíj í mej ru jetze rujpuá'ajte'en. Ayee pu'u te'irájsaa ti ij ayén ámitieere'e ti Dios huá'axijte'en naíjmi'ica í mej yen huachéjme í chaanaca japua a'íjna jime'e mej auteájturaa í jemin.

²⁰ A'íj pu jín, capu ja'atí ayén ri'éene'ecán jín huateáturaasin í Dios jemi a'íjna jime'e ti a'ín ja'atí ayén rá'astijre'e a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta. Mí teaajta iteen, ayée tu 'een jín ramua'aree ti'itíj ti pírici ti a'ij pua'a 'een te'íjna jime'e ti caí ri'irí tej nain jín ra'ará'astijre'en te'íjna í niuucari.

²¹ Ajta íjii, pu'uri ayén titaataseíjrate a'íj ti tí'iri'iri tej tiyen ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi. Tu'uri ramua'aree ti caí ayén che'atá na'a tí'ivaire'e a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta. Jee xaa ne'u, ayée pu che'atá na'a tí'ita'ixaate'e a'íjna í niuucari, majta a'íime í mej mejmí'i tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

²²⁻²³ Ayee pu che'atá na'a tihuá'aci'iti naíjmi'ica mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi me'íjna jime'e mej miyen ra'ará'asten me'íjna í Jesús ti ajta i'í Círístu'u. Ayee pu che'atá na'a tihuá'aci'iti a'ímej í mej Israél jetze ajtéme'ecan, majta a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, a'íné naími'i mú ruxí'ej 'een í Dios jemi. Naími'i mú majta auteájturaa í jemin. Ajta capu ja'atí ayén raayí'iti tí'ij ayén nain jín rí'i tiraatá'an í Dios.

²⁴ Ajta pu Dios ruxí'evi'ira'a jín ayén tihua'uxí'epi'íntari'iri'i mej mi ri'éene'ecán jín

huateáturan í jemin a'íjna jime'e ti a'í pu ayén rí'i tihua'utá'a. Ayee pu 'een jín huá'a japua huaniú a'íjna jime'e a'ij ti huaríj í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús. ²⁵ Dios pu ayén raateájtuaa í Jesús huá'a tzajta'a a'íime í mej yen japuan huachéjme íiyen chaanaca japua ti ij a'ín ayén huataúra'an tíj muai'ivéjri í ti jín tiu'utanájchita a'íjna jime'e í mej té'echa'íica'a í Dios jemi. Ajta ti ij a'ín hua'utéjpua'ajte'en í Dios jemi a'íjna jime'e mej rá'atzaahuaté'e. Dios pu ayén huaríj ti ij ayén tihua'utasejrate'en ti caí a'ín a'ij pua'a huaríj tí'ij a'ín amuacáí tihua'utá'uuni'irí'i í mej jín auteájturaa í jemin. Capu a'ájná'imua puaíjtzi hua'atá'acare'e. ²⁶ A'í pu ajta ayén huaríj mej mi me'ín í mej huáteite íjii miyen raasej ti a'ín x'íepi'in huaríj a'íjna jime'e ti rusej urarí'en. Ayee pu ajta huaríj mej mi ráamua'aree ti ajta x'íepi'in rici a'íjna jime'e ti ayén tihuá'axi'epi'intari'i mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin, naíjmi'ica, a'achú mej pua'amé rá'astijre'e.

²⁷ Tí pua'a ayén ti'ayajna, ¿ti'itájni jín tá'atatzaahuaté'e? Catu ti'itáj jime'e, a'iné capu ché'e ayén tiraavíjte'e. ¿Ti'itájni pírici í niuucari ti taatá'ijmíjra? ¿Ni qui a'íjna jime'e tej ra'ará'astijre'en te'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta? Capu xaa ne'u a'ín pú'een, sino a'íjna í niuucari í tej jín té'atzaahuaté'e.

²⁸ Ayee pu xaa ti'ayajna, a'iné ayée pu titá'amitiejte'e ti ja'atí ayén ri'éene'ecán jín huateáturaasin í Dios jemi a'íjna jime'e ti a'ín ja'atí té'atzaahuaté'e. Ajta capu ti'itáj jín raatéva'iri ti ayén ra'ará'astijre'en a'íjna í niuucari í mej jín

tí'ajta.

²⁹⁻³⁰ Ajta a'ín í Dios, ¿ni qui ayée na'a pú'een huá'a Dios, í mej Israél jetze ajtémecan nusu ajta huá'a Dios pú'een a'íme í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan? Jee xaa ne'u, a'íi pu ajta huá'a Dios pú'een a'iné seij pu'u a'ín pú'een í Dios. A'íi pu huá'axijte'en a'íme í mej Israél jetze ajtémecan mej mi ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin me'íjna jime'e í mej té'atzaahuaté'e. A'íi pu ajta ayén che'atá na'a huá'axijte'en a'íme í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan mej mi miyen che'atá mena'a ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin a'iné ayée mú che'atá mena'a té'atzaahuaté'e. ³¹ ¿Ni qui tiyen te'íjna jín ra'uré'uuna te'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta te'íjna jime'e tej tiyen té'atzaahuaté'e? Catu xaa ne'u. Mí teajta iteen, teen tu te'íjna jín raanaíjmire'en.

4

Jíme'en a'íjna í Abraham

¹ ¿A'iné tena'a tiu'utaxájta te'íjna jime'e í tayaaxújci'i, a'íjna í Abraham teecan, í tej jetzen airáane? ¿A'iné tíraarí'ire a'íjna jemi í Dios?

² Ayej xaa ne'u ti'ayajna, ti pua'a a'ín Abraham ayén ri'éene'ecán jín huateáturanche'e í Dios jemi, a'íjna jime'e ti ayén ti'itíj jín te'ará'aste, aj pu xaa ri'iríista á'ame'enche'e ti a'ín ruseíj ahuaújtzaahuaté'en. Mí ajta caí, capu a'atzu ri'iríistaca'a ti ayén huárini í Dios jemi.

³ Mí ajta, ayée pu té'axa í yu'uxari jetze tijín: “Abraham pu rá'antzaahua a'íjna í Dios. A'íj pu jín, ayée pu Dios tiraaxí'epi'intari'irí'i ti a'ín ayén

urarí'ene'acan jín huateájturaa í jemin.” Ayee pu té'eyu'usi'i. ⁴ Niché'e seij huataxáj í niuucari. Tí pua'a ja'atí ti'itíj jín tí'imuari'e, ayée pu ruxe'eve'e mej tiraanájchite'en me'íjna jime'e ti a'ín tiu'umuáriej. Camu ti'itíj raatapuaíjve'esin ruxí'evi'ira'a jime'e, sino ayée mú tí'ijnajchite'en a'ij ti tiraavíjte'e.

⁵ Ayee pu che'atá na'a 'een í Dios jemi. Capu a'atzu a'ij tí'iri'iri ti ja'atí ayén raamuá'itin ti ayén urarí'ene'acan jín huateáturan í Dios jemi a'íjna jime'e ti ayée na'a tiu'umuáriej ti'itíj jime'e. Mí ajta a'ín, ti pua'a ayén rá'antzaahuat'e'en a'íjna ti tihuá'axí'epi'intari'ire a'ímej í mej a'ij pua'a titetiújcha'í mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin, ti pua'a rá'antzaahuat'e'en na'a a'íjna í ja'ati, Dios pu a'íjna jín tí'ijxi'epi'intari'iran ti ij a'ín ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin.

⁶ Ajta, ayée pu che'atá na'a ra'utéyu'uxaca'a a'íjna í David teecan ti ayén té'axa ti nu'u Dios ayén rí'í tiratá'aca a'íjna í ja'ati ti Dios ayén tíj'íjxi'epi'intari'ire ti ij ayén a'ín ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin. Capu ajta nu'u jetzen ruxe'eve'e ti a'ín ja'atí caí tiu'umuáriej ti'itíj jime'e ti xí'epi'ín 'een. ⁷ Ayen tíjín:

Rí'í pu tihua'utá'a a'ímej
 í ti Dios tihua'utá'uuni'iri'i
 í mej jín auteájturaa í jemin.

Miché'e me'íjna jín huaújtemua'ave'en,
 a'íné capu ché'e puaíjtzi hua'utá'asin.

⁸ Rí'í pu tiratá'aca a'íjna í ja'ati
 ti Dios caí ayén jetzen ti'itíj jín te'ujpuá'ajte'en
 ti a'ín ti'itíj jín auteájturaa í jemin.

⁹ Ajta a'íjna í ti jín Dios rí'i tihua'atá'aca, ¿ni qui a'ímej na'a ci'iti í mej meri ra'antisíjcheca'a í runavij na'ari ajta ayén tihuá'aci'iti í seica í mej caí miyen ra'antisíjcheca'a í runavij? Ayee nu neri tejámuaatá'ixaa ne'íjna jíme'e í Abraham teecan, ti Dios ayén tiraaxí'epi'intari'iri'i ti a'ín ri'éene'ecán jín huateájturaa í jemin, a'íjna jíme'e ti a'ín Abraham ayén rá'antzaahua.

¹⁰ ¿A'anajni ayén tiraaxí'epi'intari'iri'i í Dios? ¿Ni qui ayén ráaruu tí'ij Abraham caí xí ra'antisíjcheca'a í runavij? ¿Na'ari ayén tiraaxí'epi'intari'iri'i tí'ij a'ín ayén ari ra'antisíjcheca'a? Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna, capu Dios ayén tiraaxí'epi'intari'iri'i tí'ij ari ra'antisíjcheca'a í runavij sino tí'ij caí xí ra'antisí'iche. ¹¹ Aj pu'i ayén raateájtuaa a'íjna í ye'irá mej mi miyen ra'antisíjche í runavij. Ajta ayén huataujmuajcaa a'íjna í ye'irá ti a'ín Abraham teecan ayén ri'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi, a'íjna jíme'e tí'ij caí xí ra'antisí'iche í runavij, a'í pu rá'antzaahuate í Dios.

A'íj pu jín, a'íi pu a'ín pú'een í huá'ahuaacixa'a naíjmi'i a'íime í mej caí ra'antisí'iche í runavij, í mej majta té'atzaahuate'e. A'íj pu jín Dios ayén che'atá na'a tihuá'axi'epi'intari'ire mej mi miyen che'atá mena'a ri'éene'ecán jín huateájturan í Dios jemi tíj a'íjna í huá'ayaaxujci'i. ¹² Ajta a'íjna í Abraham teecan, a'íi pu ajta huá'ahuaacixa'a pú'een í mej ra'antisí'iche í runavij. Majta a'íime, camu miyen mena'a ra'antisí'iche í runavij, sino a'íi mú majta miyen éene'e rí'i titetiújcha'íi tíj ajta a'íjna í Abraham teecan rí'i ti'itiújcha'íica'a, a'íjna ti tahuáacixa'a pú'een, ti ajta té'atzaahuate'eca'a tí'ij

caí xí ra'antisí'iche í runavij.

I ti jín Dios te'ataújratziiri'i, a'í pu raanaíjmire a'íjna jime'e tej rá'antzaahua

¹³ Ajta pu Dios ayén te'ataújratziiri'i a'íjna jemi í Abraham, ajta a'ímej jemi í mej jetzen airáne ti nu'u ayén tiráaci'iti nain ti seijre'e íyen chaanaca japua. Capu Dios ayén te'ataújratziiri'i, a'íjna jime'e ti a'ín Abraham ayén rá'astijre'eca'a a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta. Capu xaa ne'u, sino ayée pu 'een jín Dios te'ataújratziiri'i a'íjna jime'e ti a'ín Abraham teecan ayén rí'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi a'íjna jime'e ti té'atzaahuaté'eca'a.

¹⁴⁻¹⁵ Ayee pu'u na'a, a'iné ti pua'a ayén tihuá'uci'iti a'ímej í mej rá'astijre'e me'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, capu ché'e ayén ruxe'leve'e ti ja'atí ayén té'antzaahuaté'en, ajta capu ché'e tí'itíj vaire'e í ti jín Dios te'ataújratziiri'i. Puaíjtzi pu hua'atá'aca a'íjna jime'e ti caí rí'irí ti ja'atí nain jín ra'ará'astijre'en a'íjna í niuucari. Mí ajta, camu tí'itíj jín auteáturan ti pua'a caí seijre'e a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta.

¹⁶ A'íj pu jín, a'íjna ti jín Dios te'ataújratziiri'i ayén tihuá'aci'iti a'íjna jime'e mej miyen té'atzaahuaté'e ti ij ayén éene'e á'ara'ani ti Dios ruxí'evi'ira'a jín rí'i tihua'utá'an, ajta ti ayén tzáahuati'ira'a jín tihuá'aci'iti naíjmi'ica a'ímej í mej me'íjna jetze airáne í Abraham teecan. Naíjmi'ica pu tí'ici'iti amuacaícan a'íme í mej ra'antisíjcheca'a í runavij, ajta a'íme í mej miyen che'atá mena'a té'atzaahuaté'e tíj a'íjna í Abraham teecan. A'íj pu a'ín pú'een í tahuáacixa'a, naíjmi'ica a'achú tej pua'amé.

17 Ayee pu té'eyu'usi'i tijín: “Ayee nu neri timuaaxí'epi'intari'iri'i mú'etzi. Mu'ití mú teite mú'etzi jetze a'iránejsin.” A'ij pu jín, ayée pu tirá'amitiejte'e í Dios, ti a'ín Abraham teecan a'ín pu'éene'e já'araa í tahuáacixa'a. Abraham pu ayén rá'antzaahua a'ijna í Dios ti raayí'iti ti ajtahua'a hua'utátisten í huá'axiejniu'uca a'ímej í mej meri huácuii. Ajta a'ijna í ti caí xi tí'iseijre'e, Dios pu runiuuca jín ayén tí'ixaxa'a tí'ij ajta ayén te'irájra'ani.

18 Ajta a'ín í Abraham, tí'ij ayén tirá'amitiejte'eca'a ti caí ché'e a'ij tí'iri'iristaca'a ti típe'eri á'ara'ani, mi ajta, ayée pu té'antzaahua mej miyen mu'ití jetzen tite'iránejsin í teite a'ij ti Dios te'ataújratziiri'i í jemin. Ayen tijín: “Ayee mú pua'amé muá'aju'u a'íme í mej mú'etzi jetze a'iránejsin matíj xu'ura'ave pua'an.”

19 Pu'uri rájcha'íica'a a'ijna a'achú cumu anxíte nine'ira'a a'ijna í Abraham. A'ij pu jín ayén tirá'amitiejte'eca'a ti ari á'apua'aren í rutevij jetze. Ayee pu che'atá na'a tí'imua'ajca a'ijna í ru'ij jime'e, a'ijna í Sara, ti caí ché'e ri'iríistaca'a ti tiyaúj á'ara'ani.

20 Capu amín a'ij. Capu raatéxieehuataca'a ti rá'antzaahuat'en. Jé'ecan pu ra'utámua'areeri'i a'ij ti te'ataújratziiri'i í Dios. A'ij pu jín, huatéújca'ane í ru tzajta'a ti ij jaitze'e ayén té'antzaahuat'en. Ajta, a'í pu rí'i tiraatá'a í Dios.

21 Ayee pu nain jín tirá'amitiejte'eca'a ti Dios ayén raayí'iti ti ayén huárini í rumuári'eri'ire'ara'an jime'e a'ij ti a'ín ari te'ataújratziiri'i.

22 A'ij pu jín ayén Dios

tiraaxí'epi'intari'iri'i ti a'ín Abraham ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin.

²³⁻²⁴ Ajta a'íjna í niuucari ti jíme'en ayén Dios tiraaxí'epi'intari'iri'i, capu ayén té'eyu'usi'ihuaca'a ti ij ayée na'a tiráaci'ti a'íjna sino ayée pu ajta tí'itaci'ti itejmi. Dios pu ayén che'atá na'a titaaxí'epi'intari'iri'i itejmi tej ti teajta ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin. Ayee pu ajta tí'itaci'ti itejmi, i tej rá'atzaahuaté'e a'íjna ti ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite a'íjna í Jesús ti ajta a'ín pú'een í tavástara'a.

²⁵ A'í pu ayén huataújtui ti i huámi'ini ta jetze me'ecan, ti ij a'ín tiu'unájchitaca'a ta jíme'en í tej té'echa'íca'a te'íjna jime'e í tej jín auteájturaa í Dios jemi. Aj pu'i Dios a'íjna jín ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite tej ti tiyen ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin.

5

Capu ché'e taci'ti itejmi í puaíjtzi

¹ Ayee pu ti'ayajna. Tu'uri ri'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi a'íjna jime'e í tej té'atzaahuaté'e. Ajta a'ín í tavástara'a, a'íjna Jesús ti ajta i'i Ciriistu'u, a'í pu ayén ta'anpuá'ajte í Dios jemi. ² Pu'uri xaa ne'u ri'irí tej tiyen huataseíjre'en jemin ti ij íjii, a'í rí'i titaatá'an. Ayee tu éeni'ici'e seijre'e ti a'í rí'i titaatá'a. Teajta tiyen te'íjna jín tátemua'ave'e te'íjna jime'e tej teuj rachú'eve'e a'ájna xicáara'an í tej jetzen seijre'e tá'ara'ani te'íjna jamuan í Dios ti ayén rí'i huápi'i naa seijre'e mej mi me'íjna jín rí'i naa tira'utasej í teite. ³ Capu a'í na'a, sino teajta te'íjna jín tiyen tátemua'ave'e

te'íjna jime'e í tej jín rajpuaíjtzi, a'iné ayée tu tí'ijmua'aree tej tiyen raayí'iti tej te'utáviicua'i te'íjna jime'e tej ti'itíj jín tirajpuaíjtzica'a.

⁴ Ajta, ti pua'a tiyen raayí'iti tej tiyen te'utáviicua'i, teajta tu teri tiu'utéemua'iti í Dios jemi. Tí pua'a teajta tiyen tiu'utéemua'itin, aj pu xaa ayén í'iri'iri tej tiyen raachú'eve'en tej ti te'uun a'uteáturan í Dios jemi. ⁵ Capu ja'anáj taatatévi'iraste'esin tej tiyen raachú'eve'en a'iné jeíhua pu ca'aníjra'a taatá'a í Dios í tatzejta'a a'íjna jime'e tej jetzen arátaca'ane a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Ajta Dios ayén tíya'uta'íteca'a í ruxéjniu'uca tí'ij téjmi jemi huateáturan. ⁶ Catu a'atzu a'ij té'eviicua'iraca'a tí'ij a'ájna teja'uré'ene a'ájna xicáara'an ti jetzen Dios ayén tiraaxí'epi'intare ti a'ín Ciríistu'u huá'a jetze me'ecan huámi'ini í teite í mej jín auteájturaa í Dios jemi.

⁷ A'ájná'imua pu ayén tí'irini ti ja'atí ayén huataúra'an ti huámi'ini seij jetze me'ecan ti rí'i tí'itevij. Jee xaa ne'u, camu mu'íi í mej miyen huataúra'an mej mi seij jetzen me'ecan huácu'ini. Capu amín a'ij ti pua'a a'ín ja'atí jé'ecan huápi'i rí'i tí'itevij.

⁸ Mí ajta Dios, ayée pu 'een jín titaatasejrate ti a'ín huápi'i taxe'eve'e a'íjna jime'e tetí'ij teuj á'aturaave'e í jemin, Ciríistu'u pu xaa ta jetze me'ecan huamí'i. ⁹ Ayee pu'u 'een jín huamí'i tej ti tiyen ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi. A'íj pu jín ayén huarín, ayej xaa ne'u ti'ayajna tí'ij a'ín ta japua huániuuni ti ij caí táaci'iti í puaíjtzi ti ayén teja'uré'enejsin.

10 Ayee pu ti'ayajna, a'iné tet'íj teuj rájcha'íire'eca'a te'íjna í Dios, a'í pu ayén rí'í táaruu tej ti tiyen rí'í titeeteáturan í jemin a'íjna jime'e ti a'ín yaujra'an ta jetze me'ecan huam'í. Ijii, a'iné a'í pu ayén rí'í táaruu tej ti rí'í titeeteáturan í Dios jemi, ¿ni caí ayén ti'ayajna ti a'ín tu'irájtuaani a'íjna jime'e ti ajtahua'a i'irúuri? Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna.

11 Capu a'í na'a, sino teajta tu tiyen tátemua'ave'e jemin í Dios te'íjna jime'e ti a'ín tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'í Círíistu'u, a'í pu ayén rí'í titáaruu tej ti tiyen rí'í titeeteáturan í Dios jemi.

A'íjna í Adán, ajta a'íjna í Círíistu'u

12 Ayee pu ti'ayajna, ti a'íjna ti a'íj pua'a 'een ayén huataseíjre íiyen chaanaca japua a'íjna jime'e ti seij na'a ayén auteájturaa í Dios jemi. Ajta a'íjna jime'e ti a'íjna í seij ayén auteájturaa, aj pu'i ajta ayén teja'uré'ene ti huam'í a'íjna í ja'atí. A'iné naími'i mú miyen airáane me'íjna jetze í tevi, ayée pu ajta tihua'uc'í mej mi majta huácuui a'iné naími'i mú majta miyen auteájturaa í Dios jemi.

13 Jee xaa, t'íj caí xi huatétuiihuaca'a í niuucari í mej jín tí'ajta, mu'uri miyen á'aturaacaj í teite í Dios jemi. Mí ajta, ti pua'a caí seijre'e í niuucari í mej jín tí'ajta, capu ajta xaa rí'iríista a'ame ti ja'atí ayén ra'uxíjte'en í seij ti'itíj jime'e í ti jín auteájturaa.

14 Mí ajta, tíj na'a ti Dios raatétaahuaca'a a'íjna í Adán asta na'a caí huataseíjre a'íjna í Moisés, naími'i mú huácuui í teite. Capu amín a'íj ti pua'a mecaí miyen che'atá mena'a huaríj a'íj ti huaríj a'íjna í Adán ti caí ayén ra'ará'astijre a'íj ti Dios

ayén tira'íjca. Ajta a'íjna í Adán, a'í pu ayén éene'e t'íj a'íjna ti caí xí huataseíjre.

¹⁵ Mí ajta, capu ruxí'ej na'a a'íjna ti te'irájraa a'íjna jime'e ti Dios ruxí'evi'ira'a jín taatapuaíjve, ajta a'íjna ti 'airájraa ti seij na'a auteájturaa í Dios jemi. Capu xaa ne'u, a'iné mu'íití mú miyen huácuu me'íjna jime'e ti seij ayén auteájturaa í Dios jemi. Mí ajta, jaítze'e pu huápi'i t'í'ivaire'e a'íjna ti Dios taatapuaíjve, a'iné a'í pu ra'uré'uu a'íjna ti jetzen me'ecan seíire'e já'araa ti a'ij pua'a éene'eca'a ti ij ajta huá'aci'iti mu'íicáca a'ij ti í seij í tevi huaríj ruxí'evi'ira'a jime'e ti ij a'ín ayén r'í tihua'utá'an.

¹⁶ Ajta, a'íjna ti Dios taatapuaíjve, capu ayén che'atá na'a 'een a'ij ti te'irájraa a'íjna jime'e ti í seij ayén auteájturaa í Dios jemi. T'í'ij a'ín í ja'ati ayén auteájturaa í Dios jemi, aj pu'i Dios ra'uxíjte, ajta puaíjtzí raatá'a. Mí ajta Dios, mat'í'ij jeíhua auteájturaa í jemin, a'í pu ayén taatapuaíjve a'íjna í tej jín urarí'ene'en jín huateáturan í jemin.

¹⁷ Ayee pu'u xaa ne'u, a'iné ti pua'a ayén ti'ayántan í mej huácuu mat'íj mena'a pua'amé airáane me'íjna jetze í tevi, ayée pu ajta ayén ti'ayajna mej mi ruuri muá'ara'ani me'íjna jime'e mej ra'ancuré'a me'íjna ti jín Dios jeíhua huápi'i r'í tihua'utá'a, majta me'íjna jime'e miyen ra'ancuré'a ti hua'utapuaíjve mej mi miyen urarí'ene'acan jín huateáturan í jemin a'íjna jime'e a'ij ti huaríj a'íjna í tevi, a'íjna í Jesús ti ajta i'í Círíistu'u.

¹⁸ Ayee pu xaa ne'u teja'uré'ene, a'iné seij pu'u ayén auteájturaa í Dios jemi, Dios pu naíjmi'ica a'uxíjte ti ij puaíjtzí hua'utá'an. Ayee pu ajta

te'irájraa mej mi naíjmi'i miyen urarí'ene'acan jín huateáturan, mej mi ruuri muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e.

¹⁹ A'íj pu jín, ayén te'irájraa mej miyen tite'uteájturaa í Dios jemi a'íime í mej mu'íi a'íjna jime'e ti í seij a'íjna í Adán teecan ayén auteájturaa í Dios jemi, ayée pu ajta tihua'aci'iti mu'íicáca mej mi miyen urarí'ene'acan jín huateáturan í Dios jemi a'íjna jime'e ti í seij í tevi, a'íjna í Jesús, ayén araúrate a'íjna ti jín Dios tira'íjca. ²⁰ Ajta a'ín í niuucari í mej jín tí'ajta, ayée pu 'een jín raateájtuaa ti ij ayén jaítze'e huataseíjre'en í mej jín a'uteájturaa í Dios jemi. Mí ajta jime'en a'íjna ti nu'u ayén jaítze'e huataseíjre í mej jín auteájturaa, ayée pu ajta te'irájraa. Dios pu ajta jaítze'e rí'i tihua'utá'a í ruxí'evi'ira'a jime'e.

²¹ Ayee pu'u xaa ne'u, a'íjna ti a'íj pua'a 'een í Dios jemi, ayée pu a'íjna hua'utéemua'iti í mej huácuii. Ayee pu te'irájraa tí'ij ayén che'atá na'a tiu'utéemua'iti a'ame a'íjna í ti jín Dios rí'i titaatá'a, tej ti rí'éene'ecán jín huateáturan, tej ti tiyen ruuri tá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e a'íjna jime'e ti a'ín tavástara'a í Jesús ti ajta í'i Círíistu'u, a'íj pu ayén ta japua huaniú.

6

Teen tu nu'u ruurican jín seijre'e Círíistu'u jemi

¹ ¿A'iné huataújmua'a í nej neri jamuá'ixa? ¿Ni qui tej teuj auté'ítze'ara'an í Dios jemi ti ij jaítze'e Dios rí'i titaatá'an?

² Catu xaa ne'u. ¿A'iné tí'iri'iri tej tiyen teuj títe'uté'ítze'ara'an í Dios jemi, a'iné catu ché'e

rá'astijre'e te'íjna ti a'ij pua'a 'een? Capu xaa ne'u ché'e a'ij tí'iri'iri tej ra'ará'asten í ti a'ij pua'a 'een.

³ Mí seajta mú'een, xu'uri siyen ramua'aree se'íjna, tetí'ij huámuai'ivijhuaca'a te'íjna jime'e tej teri rá'astijre'e te'íjna í Círíistu'u ti ajta i'í Jesús, teen tu teajta te'íjna jetze ajtémecantaca'a tí'ij a'ín huamí'i.

⁴ Tetí'ij huámuai'ivijhuaca'a, ayée pu ajta titáaru me mej ta'avé'ena a'íjna jamuan í ti huamí'i, tej ti tiyen che'atá tena'a jéjcuacan jín ruuri tá'ara'ani a'ij ti ajta tiráaru a'íjna í Círíistu'u. Dios pu ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite a'íjna jime'e ti muári'eri'ire'ara'an huataseíjre.

⁵ Tí pua'a tiyen te'íjna jetze ajtémecantaca'a tí'ij a'ín huamí'i, ayée pu ti'ayajna tej teajta jetzen ajtémecanta tá'aju'un te'íjna tí'ij Dios ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite.

⁶ Ayee pu'u, ayée pu titá'amitiejte'e, ti a'ín ti a'ij pua'a 'een, í tej jín a'ij pua'a ti'itítacha'iica'a, Dios pu ajta ra'uxíjte jamuan í Círíistu'u matí'ij rá'utatai í Cúruu jetze, ti ij ayén antipué'are a'íjna ti a'ij pua'a 'een í tej jín a'ij pua'a ti'itítacha'iica'a ti ij caí ché'e ca'aníjra'a tejámuaata'aíjte'en a'íjna ti a'ij pua'a 'een. ⁷ Tí pua'a ja'atí ari huámí'ini, capu ché'e rí'iríista a'ame ti a'ín í ti a'ij pua'a 'een ayén tiraata'aíjte'en.

⁸ Mí teajta iteen, ayée pu titá'amitiejte'e ti ayén ti'ayajna. Tí pua'a iteen Círíistu'u jetze ajtémecan a'íjna jime'e ti huamí'i, teen tu teajtáhua'a ruuri tá'aju'un te'íjna jamuan. ⁹ Ayej xaa ne'u ti'ayajna, a'iné Dios pu ari ra'ajjáj a'íjna í Círíistu'u huá'a tzajta'a í mi'ichite, a'ij pu jín, capu ché'e rí'irí ti Círíistu'u ajtahua'a huámí'ini. Capu ché'e rí'irí ti

ra'antimuá'itín a'íjna í muári'eri'ire'ara'an í mej jín huácuil'ini.

10 Tí'ij a'íin huamí'i, ayée pu 'een jín huamí'i ti ij ra'upuá'ajte'en a'íjna ti a'ij pua'a 'een í mej jín a'ij pua'a titetiújcha'íica'a. Ajta íjii, ti Ciríistu'u ajtahua'a i'irúuri, a'íi pu ayén a'íjna jín ruuri ti ij rí'i tiraatá'an í Dios. 11 Ché'e ayén che'atá na'a tejamuá'amitiejte'e sej seri huácuui sej si caí ché'e siyen ratéva'irihua'an se'íjna ti a'ij pua'a 'een. Ché'e ajta ayén tejamuá'amitiejte'e sej ruurican huateájturaa í Dios jemi a'íjna jime'e sej seri se'íjna jetze ajtéme'ecan í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús.

12 A'íj pu jín, caxu siyen ratá'acare'en ti a'íin í ti a'ij pua'a 'een ayén tejá'amua'ijte'e í a'amua tzajta'a. Caxu seajta rá'astijre'e a'íjna ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei í a'amua tzajta'a.

13 Caxu seajta ratuiire'e tíj na'a ti seijre'e í á'amuajetze se'íjna jemi í ti a'ij pua'a 'een sej si siyen ratéva'irihua'an, sino setá'aj siyen hu-ataújtuiire'en í Dios jemi se'íjna jime'e ti ayén te-jamuá'amitiejte'e ti a'íin ari amua'irájtua huá'a tzajta'a a'íime í mej meri huácuui. Setá'aj siyen tiraatátuire'e tíj na'a ti seijre'e á'amuajetze sej si siyen se'íjna jín ratéva'irihua'an ti'itíj jime'e ti xí'epi'in 'een. 14 Tí pua'a siyen huárini, capu ja'anáj tejámuaata'ajte'esin a'íjna ti a'ij pua'a 'een, al'iné xu'uri siyen se'íjna jetze aráu'ca'ane ti Dios ruxí'evi'ira'a jín rí'i tejamuatá'aca. Caxu ché'e siyen ca'anéri jín rá'astijre'e se'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta.

Tí pua'a nu'u ca'anéri mú jín tí'ivaire'e

15 ¿A'iné tejamuá'amitiẽjte'e mú'ejmi? ¿Ni qui tiyen teuj a'ij pua'a ti'itítacha'hi tá'ara'ani te'ijna jime'e ti Dios ruxí'evi'ira'a jín r'í'i titaatá'aca, teajta caí ché'e rá'astijre'e te'ijna í niuucari í mej jín tí'aijta? Catu xaa ne'u a'atzu.

16 Mú'een xu siyen ramua'aree ti pua'a siyen huataújtuiire'en ja'atí jemi sej si ca'anéeri jín ra'ará'astijre'en, mú'een xu ca'anéeri jín raatéva'irihua'a xá'aju'un, xaa ne'u. Capu amín a'ij, ti pua'a siyen tiraatéva'irihua'an se'ijna ti a'ij pua'a 'een, ti ajta ayén amuaatá'asin sej huácuil'ini, na'ari ti pua'a siyen sena'a tiraatéva'irihua'an se'ijna ti xí'epi'ín 'een sej si siyen ruuri huateáturan í Dios jemi.

17 A'ajná'imua xu xaa siyen ca'anéeri jín raatévai se'ijna ti a'ij pua'a 'een. Ajta íjii, ayée nu 'een jín r'í'i tiraatá'aca í Dios ne'ijna jime'e sej a'ujca'anéecan jín ra'ará'astijre'e se'ijna í niuucari í mej jín tejamuaamuá'ate, í sej seajta ra'ancuré'a. 18 Dios pu amua'irájtua sej si caí ché'e ca'anéeri jín ratéva'irihua'an se'ijna ti a'ij pua'a 'een. Mí ajta, ayée pu amuáaruu sej si ca'anéeri jín raatévaire'en se'ijna ti xí'epi'ín 'een a'ijna jemi í Dios.

19 Ayee nu ne'ijna jín e'ehuaauritiéecan jín tejá'amua'ixaate'e a'ij ti tihuá'aruurejca'a huá'a tzajta'a í teite a'iné ayée pu tejamuá'aturaate'e sej caí nain jaú'itie. Ayee xu sejmi'í tiú'ujtuiiraca'a setíj sena'a sej ratéhua'ira'a sej si siyen raatéva'irihua'an í sej jín huateújxana'acira'aten, sej si seajta siyen huárini tíj na'a ti caí xí'epi'ín 'een í Dios jemi. A'ij pu jín, ayée pu ruxe'eve'e sej siyen che'atá sena'a huataújtuiire'en nain

jime'e setíj sena'a sej ratéhua'ira'a sej si siyen raatéva'irihua'an í ti xí'epi'in 'een sej si siyen ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi.

²⁰ Setí'ij seuj raatéva'irihua'a se'íjna ti a'ij pua'a 'een, capu a'amua jetze ruxe'eve'eca'a sej siyen ra'ará'astijre'en se'íjna ti xí'epi'in 'een í Dios jemi.

²¹ ¿Ti'itájni jín a'ij tejámuaatévai a'ájná'imua a'íjna, tíj na'a ti ari já'amuatevi'iraste'e? Capu sein ti'itíj, a'iné tíj na'a ti ayén a'ij pua'a 'een, ayée pu hua'atéva'irihua'a mej mi me'íjna jín huácu'ini.

²² Mí ajta íjii, tí'ij Dios amua'irájtua sej si caí ché'e ratéva'irihua'an a'íjna í ti a'ij pua'a 'een, ayée xu seri ca'anéeri jín raatéva'iri se'íjna í Dios. Ajta, ayée pu tejá'amua'iti sej siyen ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi, sej si siyen se'íre'e xá'ara'ani í jemin tíj na'a rusén jime'e.

²³ Ayee pu'u xaa ne'u ti'ayajna. Ayee pu raamuá'itín í ja'ati ti huámi'ini ti pua'a ayén raatévaire'e a'íjna ti a'ij pua'a 'een. Ajta, ayée pu 'een jín Dios rí'i titaatá'a ruxí'evi'ira'a jime'e tej ti tiyen ruuri huateáturan í jemin, a'íjna jime'e tej te'íjna jetze ajtémecan te'íjna í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús, í tavástara'a.

7

A'ij ti huataújmu'a ti pua'a 'íita'a huatévice'en

¹ Ne'ihuaamua'a, mi sej ramua'aree a'ij ti té'axa í yu'uxari jetze í mej jín ti'ajta, ayée nu tejá'amua'ixaate'e ti a'ín niuucari ayée na'a tí'ira'ajte'e í ja'ati tíj na'a ti auj ruuri. Capu ché'e tí'ira'aíte'e a'ame tí'ij huámi'ini.

² Ayee pu ti'ayajna, ti pua'a 'íita'a ayén ari vi'che'e, ayée pu tí'ira'aijte'e a'íjna í niuucari ti nu'u ayén ruxe'eve'e ti a'ín 'íita'a ayén huateáturan jamuan í rucín tǵ na'a ti auj ruuri. Ajta ti pua'a a'ín cína'ara'an í 'íita'a huámi'ini, capu ché'e ayén tí'ira'aíite'e a'ame.

³ A'íj pu jín, ti pua'a nu'u sej jamuan huatéviche'en ti pua'a auj ruuri í cína'ara'an, ayée mú tiraatamuá'amuante'e muá'aju'u me'íjna í 'íita'a tǵn ti huaúxana'acira'ate. Mí ajta ti pua'a a'ín cína'ara'an ayén huámi'ini, a'íjna í niuucari capu ché'e tí'ira'aíite'e a'ame. Ajta camu ché'e miyen raatamuá'amuante'e muá'aju'u tǵn ti huaúxana'acira'ate, ti pua'a sej jamuan huatéviche'en.

⁴ Seajta mú'een, ne'ihuaamua'a, a'iné Círíistu'u pu ayén rajpuaíjtzí já'araa í rutevij jime'e mú'ejmi jetze me'ecan a'íjna jime'e ti huamí'i í cúruu jetze, capu ché'e tejá'amua'aíite'e a'ame a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta. A'íj xu jín, mú'een sej jetze xu ajtéme'ecan. A'íi pu a'ín pú'een a'íjna ti Dios ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite sej si siyen raatátuiire'en í Dios jemi setǵ sena'a sej se'íjna jín huarǵ ti í'ixi'epi'in. ⁵ Ayee pu'u xaa ne'u titáaruu tí'ij ayén tí'ita'aijte'eca'a a'íjna ti a'ij pua'a 'een. A'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta, a'íi pu ca'aníjra'a raatá'a a'íjna ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei í ta tzajta'a. Ajta a'ín ti a'ij pua'a 'een, ayée pu tí'imuari'eca'a í ta tzajta'a, tetǵ tena'a ve'ée í ta jetze, tej ti tiyen raamuá'itin tej huácui'ini.

⁶ Ajta íjii, capu ché'e tí'ita'aíite'e a'ame a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta, a'iné Círíistu'u pu huamí'i ta jetze me'ecan. A'íi pu a'íjna jetze taateájtuaa tej

ti jéjcuacan jín ti'itéva'irihua'an te'íjna jime'e í ye'irá
 ti a'íjna jetze me'ecan í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios,
 tej ti caí ché'e tiyen ti'itéva'irihua'an í ye'irá jime'e
 ti mí'ime'ecan, ti ajta té'eyu'usi'ihuaca'a.

*A'íjna ti a'ij pua'a 'een ti nu'u yen seijre'e neetzi
 jetze*

⁷ ¿A'iné huataújmu'a a'íjna? ¿Ni ayén hu-
 ataújmu'a, ti a'ín niuucari í mej jín tí'aijta, ni
 caí a'ín pú'een í ti a'ij pua'a 'een? Capu xaa
 ne'u, a'iné canu niyen ramua'arérenche'e ti'itáj ti
 pírici ti a'ij pua'a 'een ti pua'a caí huateáturanche'e
 itejmi jemi a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta. Tí
 pua'a caí ayén tinaatá'ixaate'lenche'e a'íjna í ni-
 uucari tijn: “Capej tí'inecua'atze”, canu ja'anáj
 ramua'arérenche'e ti ayén a'ij pua'a 'een ti pua'a
 niyen tí'inecua'atze.

⁸ Ajta a'íjna ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei yú
 ne tzajta'a, a'í pu ayén ti'ihuaújxe'eviste neetzi
 jetze nej ni jeihua huápi'i tí'inecua'atze a'íjna
 jime'e ti a'ín niuucari ayén tinaamuá'ate a'ij
 ti huataújmu'a a'íjna í niuucari ti jime'en yee
 “capej tí'inecua'atze.” Ayee pu'u, a'iné ti pua'a
 caí ayén seijre'e í niuucari í mej jín tí'aijta, capu
 ri'irí tej tiyen tí'iramua'areere ti'itáj ti pírici ti a'ij
 pua'a 'een. ⁹ Ajta jéjcuá imuá nu niyen nexiéhua
 á'uche'ecane'e; canu ti'itáj tí'ijmu'a'areereca'a.
 Capu tí'ine'aijte'eca'a a'íjna í niuucari í mej jín
 tí'aijta. Aj nu ni niyen ra'utámua'areeri'i ne'íjna í
 niuucari. Netí'ij ni niyen tiráamu'a'areeri'i tijn na'a
 í nej jín auteájturaa ne'íjna jemi í niuucari. Canu
 ché'e rí'i mé te'uché'ecane'e.

10 Ajta, ayée pu tiná'amitíejte'eca'a ti ayén tiu'uríj. A'íjna í niuucari ti jín Díos ayén tiraaxí'epi'intare ti nu'u jín r'íi titaatá'acare'enche'e, capu ayén r'íi titaatá'a tzíte'e, sino ayée pu'u na'uxíjte nej ni niyen huámi'ini ne'íjna jime'e nej caí ra'ará'aste ne'íjna í niuucari.

11 Ayee pu a'íjna jín te'irájraa. A'íjna ti a'ij pua'a 'een, ayée pu ti'ihuaújxe'eviste ineetzi jetze a'íjna jime'e ti a'ín niuucari ayén tiu'utaxájtaca'a ti'itíj ti píríci ti a'ij pua'a 'een. Ajta á'iyen, a'ín ti a'ij pua'a 'een ayén náacuanamua nej ni caí niyen ra'ará'asten ne'íjna í niuucari. Ayee pu a'íjna jín huaríj, a'í pu í niuucari ayén na'uxíjte nej ni huámi'ini a'íjna jime'e nej caí ra'ará'astijre.

12 A'íj pu jín, capu ti'itíj rá'aturaate'e a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta. Ajta a'íjna ti jín ayén tihúa'ajte'e, capu ajta ti'itíj rá'aturaate'e. Ayee pu 'een jín tí'aijta a'íj ti tiraavíjte'e, ajta nain pu jín i'í xí'epi'in.

13 ¿Ni qui ayén huataújmu'a ti a'íjna ti i'í xí'epi'in ayén na'uxíjte nej ni niyen huámi'ini? Capu xaa ne'u a'atzu. Mí ajta, ayée pu ruxe'eve'eca'a tej tiyen tiraatámua'atí ti'itíj ti píríci ti a'ij pua'a 'een, tej ti tiyen tiráamu'a'aree ti a'ín píríci a'íjna ti xaa a'ij pua'a 'een í Díos jemi. A'íj pu jín a'íjna ti a'ij pua'a 'een ayén ti'ihuaújxe'eviste ineetzi jetze, ti í a'ín ti i'í xí'epi'in, ayén na'uxíjte'en nej ni ne'íjna jín huámi'ini, nej caí rá'aste ne'íjna í niuucari, ti ij ajta ayén seíire'e á'ara'ani ti jeíhua huápí'i a'ij pua'a seijre'e í Díos jemi a'íjna í ti'itíj ti a'ín niuucari raatá'ijmíi.

14 Ayee tu ramua'aree ti a'ín niuucari a'íjna jetze me'ecan í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Mí neajta inee, i nej jín ratéhua'ira'a, nee nu neajta tí'ivaire'e nain jime'e ne'íjna ti a'ij pua'a 'een.

15 Ayee pu'u, canu yaú'itie a'ij nej 'een jín niyen ti'itíncha'íi. A'iné í ti'itíj í nej niyen raxí'eve'e nej jín niyen huárini, canu xaa ne'u niyen ríci. Ajta, a'íjna ti caí a'atzu na'aráanajche, ayée nu ne'íjna jín ríci.

16 Ayee pu'u, ti pua'a niyen ríci ne'íjna jime'e ti caí a'atzu na'aráanajche, aj nu xaa ne'íjna jín niyen tiu'utaxáj yee a'íi pu nu'u i'i xí'epi'in a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta. 17 A'íj pu jín, ayée na'a 'een. Canu ché'e ne'ín pú'een í nej neseíj niyen ríci, sino a'íi pu a'ín pú'een í ti a'ij pua'a 'een ti tásisetiiri yú ne tzajta'a.

18 Ayee nu ramua'aree ti yú ne tzajta'a a'íjna jetze í nej ratéhua'ira'a, capu ti'itíj ú'useijre'e ti xí'epi'in 'een. Nee nu xaa niyen á'anca'ane nej niyen huárini ne'íjna jime'e ti i'i xí'epi'in. Mí neajta inee, capu rí'irí nej niyen rijca.

19 Mí ajta, í nej jín niyen ríci, capu a'ín pú'een í ti i'i xí'epi'in ti ajta na'aráanajche nej niyen huárini. Ca pu xaa ne'u. Ajta, a'íjna ti a'ij pua'a 'een, ti ajta caí a'atzu na'aráanajche nej niyen rijca, naúche'e nu ne'íjna jín niyen ríci. 20 A'íj pu jín, ti pua'a niyen ne'íjna jín rijca a'ij ti caí tina'aráanajche, canu ché'e ne'ín pú'een inee, i nej niyen ríci, sino a'íjna ti a'ij pua'a 'een ti ú'useijre'e yú ne tzajta'a, a'íi pu xaa a'ín pú'een í ti a'íjna jín ayén ríci.

21 A'íj pu jín, ayée pu tiná'amitiejte'e ti ayén tí'ineruure. Netíj nena'a nej niyen ne'íjna jín á'anca'ane nej niyen huárini í ti i'i xí'epi'in jime'e,

a'íi pu ajta neetzi jemi seijre'e a'íjna ti a'ij pua'a 'een.

²² Jee xaa ne'u, nexiejniu'uca nu jín niyen tí'ijxe'eve'e nej niyen ra'ará'astijre'en tíj na'a ti taateájtuaa í Dios. ²³ Ayee pu ajta tiná'amitiejte'e ti ayén tí'ineruure netíj nena'a ti'itéjvee í ne jetze. A'íi pu ne'use'e a'íjna ti a'ij pua'a 'een a'íjna jamuan í ti tí'ajta yú nexiejniu'uca jetze. A'íi pu ajta na'antimuá'iti nej ni ca'anéeri jín raatéva'irihua'a ne'íjna ti a'ij pua'a 'een ti ayén tí'ajta yú nej jetze netíj nena'a ti'itéjvee.

²⁴ Cui'i xaa ineetzi. ¿A'ataani ayén nu'irájtuaasin a'íjna jetze i nej ratéhua'ira'a ti i caí ayén tináaci'iti nej niyen huámi'ini?

²⁵ Jee xaa ne'u, jé'ecan nu huápi'i r'í'i tiratá'aca í Dios ne'íjna jime'e a'ij ti huaríj ta jetze me'ecan a'íjna í Jesús, í Ciríistu'u ti ajta tavástara'a pú'een. Mí neajta inee, nexiejniu'uca nu jín ratéva'iri a'ij ti titaateájtuaa a'íjna í Dios. Netíj nena'a ti'itéjvee yú ne jetze, ayée nu neajta ratéva'iri a'ij ti tí'ine'ajte'e a'íjna ti a'ij pua'a 'een. Tej nu'u tiyen r'í'i tí'itacha'íi taajú'un a'ij ti tí'ijxe'eve'e í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

8

¹⁻² Rumuári'eri'ire'ara'an pu jín amua'irájtua a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios sej si siyen ruuri huateáturen í jemin a'íjna í Ciríistu'u ti ajta i'í Jesús. Capu ché'e ja'anáj tejá'amua'aíite'e a'ame a'íjna í muári'eri'ire'ara'an a'íjna ti a'ij pua'a 'een ti ajta jamuatá'aca sej huácui'ini. A'íj pu jín, capu ché'e Dios ti'itíj jín mú'ejmi jetze te'upuá'ajte'esin.

³ Ajta a'ñin í Dios, a'ñi pu ayén huaríj a'ij ti caí tiu'utári'iristareca'a ti ayén huárini itejmi jemi a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta. Capu a'atzu tavaire'eca'a a'íjna í niuucari a'íjna jime'e tej caí te'evíicua'ira tej ra'ará'asten. A'íj pu jín Dios mú ya'uta'íteca'a í ruyauj ti ij a'ñin ayén che'atá na'a huataseíjre'en matíj a'ñime í teteca í mej a'ij pua'a titetiújcha'ñi í Dios jemi, ti ij ajta a'ñin huataújmuai'ivejta a'ñimej jetze me'ecan í mej jín auteájturaa í Dios jemi. Ayee pu a'íjna jín huaríj tí'ij ayén ra'uxíjte'en ti caí ché'e tí'ita'aíte'e á'ara'ani a'íjna ti a'ij pua'a 'een.

⁴ A'ñi pu ayén huaríj tej ti te'íjna jín tiyen ra'ará'astijre'en a'ij ti tiraavíjte'e, a'ij ti a'ñin tí'ijxe'eve'e a'íjna í niuucari. Ayee tu xaa teri tiyen ra'ará'astijre a'íne catu ché'e tiyen tí'itítacha'ñi te'íjna jime'e ti a'ij pua'a 'een ti huiiránineí í ta tzajta'a, sino tej tiyen te'íjna jetze arátaca'ane te'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

⁵ Majta a'ñime í mej miyen tí'itiújcha'ñi me'íjna jime'e ti a'ij pua'a 'een ti huiiránineí í huá'a tzajta'a a'ñimej, ayée mú me'íjna jín tí'imua'atze a'ij ti a'ñin ca'aníjra'a tihua'atá'aca a'íjna ti a'ij pua'a 'een. Majta a'ñime í mej me'íjna jetze aráujsa'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayée mú me'íjna jín rahuauhuau a'ij ti tí'ijxe'eve'e a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. ⁶ Tí pua'a ja'atí ayén na'a a'íjna jetze tí'imuaajca ti a'ij pua'a 'een ti huiiránineí í tzajta'an, ayée pu tí'ijci'iti ti huámí'ini.

Mí ajta ti pua'a a'ñin ja'atí ayén tiu'utaúra'an ti ayén tí'itiújcha'ñi a'ij ti a'ñin tí'ijxe'eve'e a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayée pu

Dios ra'anpuá'ajte'en í tzajta'an, ajta ayén raatá'acare'en ti ayén ruurican huateáturan í jemin. ⁷ Ajta a'íjna í ja'ati ti a'íjna jetze tiú'umua'ati ti a'ij pua'a 'een, a'í pu rájcha'íire'e í Dios. Capu taúra'aca ti a'ín tí'ira'alíte'e á'ara'ani a'íjna í niuucari ti Dios jetze airáninei. Jee xaa ne'u, capu a'atzu a'ij tí'iri'iri ti a'ín ja'atí ayén ra'ará'asten rusej.

⁸ Ayee pu'u na'a. Capu a'ij tí'iri'iri mej rí'i tiraatá'an í Dios a'íme í mej mena'a miyen rá'astijre'e me'íjna ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei í huá'a tzajta'a.

⁹ Mí seahta mú'een, caxu siyen titetaúra'acare'en ti a'ín í ti a'ij pua'a 'een ayén tejá'amua'alíte'e á'ara'ani, a'iné a'ij pu ari huateájturaa mú'ejmi jemi a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. A'ij pu jín, a'í pu tejá'amua'alíte'e a'ame. Ajta, ti pua'a caí ayén sej jemi huateájturaa a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Ciriístu'u, a'íjna í ja'ati, capu Ciriístu'u jetze ajtéme'ecan.

¹⁰ Ajta, ti pua'a Ciriístu'u ayén huateájturaa í a'amua tzajta'a, ayée pu já'amuaci'iti ti a'ín au-upuá'are í sej ratéhua'ira'a. Á'apua'aren xaa ne'u a'íjna jime'e ti huiiránineica'a á'aye'i ti a'ij pua'a 'een í a'amua tzajta'a. Mí ajta, ayée xu ruuri huateájturaa í a'amua tzajta'a a'íjna jime'e ti Dios ayén amua'uxijte sej si siyen ri'éene'ecán jín hu-ateáturan í jemin. ¹¹ Ajta, ti pua'a ayén huateájturaa mú'ejmi tzajta'a í xiéjniu'ucare'ara'an a'íjna í Dios ti ra'ajjáj a'íjna í Jesús huá'a tzajta'a í mi'ichite, a'íjna ti ra'ajjáj í Ciriístu'u huá'a tzajta'a í mej meri huácui, a'í pu ajta rarújte'en í sej ratéhua'ira'a

a'íjna jíme'e ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an ari seijre'e í a'amua tzajta'a.

¹² A'íj pu jín, ayén ruxe'leve'e itejmi jemi tej ti caí ché'e tiyen rá'astijre'e te'íjna ti a'íj pua'a 'een ti huiiráninei í ta tzajta'a. ¹³⁻¹⁴ Ayee pu'u na'a, a'iné ti pua'a siyen ra'ará'astijre'e se'íjna ti a'íj pua'a 'een ti huiiráninei í a'amua tzajta'a, ayée pu tejá'amuaci'iti sej huácui'ini. Mí seahta mú'een, ti pua'a siyen tira'antipua'ajte'en se'íjna ti a'íj pua'a 'een ti ayén huiiráninei í a'amua tzajta'a, ti pua'a seahta siyen huárini se'íjna jíme'e sej jetzen aráu'jca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayée pu tejá'amuaci'iti sej siyen ruuri huateáturan í Dios jemi, a'iné a'íime í mej miyen jetzen aráu'jca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi mú yaújmua'ame'en pú'een í Dios.

¹⁵ Ajta a'ín í xiéjniu'ucare'ara'an í sej ra'ancuré'a, capu ayén tejá'amua'aijte'e sej ca'anéri jín tiu'umuári'en, sej si seajtáhua'a rátziiine'e se'íjna ti tejá'amua'aijte'e. Capu xaa ne'u, sino a'ii pu'u a'ín pú'een í xiéjniu'ucari ti ayén á'amuaya'upuajtaca'a. A'íj tu jín tiyen rá'anjee í Dios, tíjín: “Táàta yee, taata.” ¹⁶ Ajta a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ajta í tamua'atzíira'a, ayée mú che'atá mena'a tí'ijmua'aree tej nu'u tiyen yaújmua'ame'en pú'een í Dios, í ti tá'iya'upua.

¹⁷ Ajta, ti pua'a teri tiyen yaújmua'ame'en pu'éene'en í Dios, ti'itíj pu a'íjna jín ajta tí'itaci'iti. Ayee pu tí'itaci'iti í Dios jemi tíj ajta ayén tiraaci'í í Círístu'u. Tí pua'a tiyen teahta jamuan Círístu'u rajpuaíjtzi, teen tu teahta jamuan Círístu'u ra'ancuré'asin te'íjna ti rí'í huápí'í naa seíire'e

a'ame tǐj na'a rusén jime'e.

A'íjna ti rǐi huápi'i naa seíre'e a'ame tǐj auj mé e'evé'eme

¹⁸ Ayee pu xaa ne'u tiná'amitiejte'e ineetzi. A'íjna ti caí xǐ seijre'e itejmi jemi, í ti huápi'i naa seíre'e a'ame ti ajta tí'itaci'iti tí'ijtáhua'a huataseíjre'en í tavástara'a, jeíhua pu jaítze'e huápi'i ruxe'eve'e a'íjna caí a'íjna í tej jín rajpuaíjtzi íiyen chaanaca japua. ¹⁹ Ajta, tǐj na'a ti ayén tí'iseijre'e ti Dios ayén tiú'utaahuaca'a, a'í pu ari a'ujca'anéecan jín rachú'eve'e a'ájna xicáara'an ti jetzen Dios hua'utaseíjrata a'ímej í mej yaújmua'ame'en pú'een.

²⁰ Ajta nain tǐj na'a a'íjna ti tí'iseijre'e, ayée pu seicié huaújrui ti ij caí ayén éene'e á'ara'ani a'ij ti tí'ijxe'eve'eca'a í Dios. Mí ajta, capu ayén ruseíj huaújrui sino Dios pu ruxi'evi'ira'a jín ayén raateájtuaa ti ij ayén raajéjcuare'en mejca'ihuáyee.

²¹ Nain ti tí'iseijre'e, ayée pu ti'ijchú'eve'e a'ájna xicáara'an ti jetzen Dios ayén raateájtuaani ti ij caí ché'e ayén ca'anéri jín ratéva'irihua'an a'íjna ti ra'antipué'ajte'esin. Aj pu xaa ayén che'atá na'a huataujseíjrata a'ame tǐj na'a í ti Dios raatétaahuaca'a jamuan í mej yaújmua'ame'en pú'een í Dios. Ruxiéehua pu jín naa seíre'e a'ame. ²² Ayee tu tí'ijmua'aree ti ayén éene'e á'aye'i tǐj na'a jécua ímuá ti yú e'iré'ene, ti ayén che'atá na'a tí'iseijre'e ti taújye'in a'íjna jime'e ti temua'a tirajpuaíjtzi á'aye'i tǐj 'íita'a ti pua'a ayén tira'utacuí'ine.

²³ Mí teajta iteen, teen tu tiyen che'atá tena'a tataye'in a'iné pu'uri seijre'e itejmi jemi a'íjna

í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ti a'ín pú'een í ta'amuájca ti Dios ayén jín te'ataújratiiri'i. Ta'ataca'anéecan tu jín tiyen rachú'eve'e ti ij ayén nain jín titáaci'iti a'íjna jime'e tej yaújmua'ame'en pú'een í Dios, ti ij ajta Dios ayén ru'irájtuaani í tej ratéhua'ira'a.

²⁴ Ayee pu 'een jín Dios tu'irájtuaa tej ti tiyen rachú'eve'en te'íjna í tej caí xi raseíj. Mí ajta, ti pua'a teri raseíj í tej rachú'eve'e, capu ché'e ruxe'eve'e tej rachú'eve'e. ¿Ni caí ayén ti'ayajna ti caí mé'e ja'atí ti ayén rachú'eve'e a'íjna ti ari raseíj? Capu xaa ne'u mé'e ja'atí.

²⁵ A'iné tu'uri rachú'eve'e te'íjna ti caí xi taací'i, a'íj pu jín ayén tiú'ujxe'eve'e tej tiyen rachú'eve'en tecaí tiyen cátaxieehuata. ²⁶ Ajta a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu tavaire'e a'íjna jime'e í tej rahuavíraca í Dios jemi, a'iné catu a'íj rini tajímua'a, ni catu a'atzu ramua'aree ti'itíj ti niuucarijra'a ayén ruxe'eve'e tej ti tiyen tiu'utéjniuuni í jemin. A'íj pu jín a'í pu ta jetze me'ecan téniuusin. Ayee pu tí'ici'ixi, cumu tícaí té'anrí'ire, a'iné capu ja'atí raayí'iti ti ayén tiu'utaxáj. ²⁷ Ajta a'íjna ti ayén tirú'umua'aree nain jime'e a'íj tej tí'imua'atze í ta tzajta'a, a'í pu ajta ramua'aree a'íj ti huataújmua'a a'íjna ti rahuavii a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios a'iné a'í pu ayén huá'a japua huatánuiusin a'íj ti a'ín ayén tí'ijxe'eve'e í Dios.

Nain tu jín tiu'utémuaitin í jemin

²⁸ Teen tu teajta tiyen ramua'aree ti Dios ayén tavaire'e ti ij nain jín ayén te'irájrani ti i a'íjna jín rí'i titaatá'an itejmi, i tej raxí'eve'e

í Dios. Ajta Dios pu a'íjna jín ayén taatajé tej ti tiyen ratéva'irihua'an a'ij ti a'ín ari titaaxí'epi'intari'iri'i. ²⁹ Ajta a'íime í ti Dios jécua imuá huá'amuajtejca'a ti ayén hua'irájtuaani, a'í pu ajta jécua imuá hua'antíhuau ti ij ayén huá'uruuren mej mi miyen che'atá mena'a seíre'e muá'ara'ani ti a'íjna í yaujra'an. Ajta ayén tiraaxí'epi'intare ti ij ayén hua'ajá'a pu'éene'e á'ara'ani, a'í pu ajta jaítze'e vásta'a pu'éene'e á'ara'ani mecaí í seica í ru'ihuaamua'a í mej mu'íi ti Dios huá'aya'upuaca'a.

³⁰ Ajta a'íime í ti ayén jécua imuá hua'antíhuau, a'í pu ajta hua'utajé. Ajta a'íime í ti ayén hua'utajé, a'í pu ajta ayén tíhua'uxí'epi'intari'iri'i mej nu'u ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin. Ajta a'íime í ti ayén tíhua'uxí'epi'intari'iri'i, a'í pu ajta ayén hua'utá'a mej mi nain jín miyen che'atá mena'a seíre'e tíj ajta a'uun seijre'e í yaujra'an tíj na'a rusén jime'e.

³¹ A'íj pu jín, ¿a'iné tetiu'utaxájta? Tí pua'a Dios ayén ta japua niuucari, ¿ni qui auj ayén tí'iri'iri ti ja'atí ayén ta'antipué'ajte'en itejmi? Capu xaa ne'u. ³² Capu Dios ayén tiraatá'uuni'iri'i í ruyauj ti ij caí huámi'ini í cúruu jetze, sino ayé pu ti-hua'utátuii ta jetze me'ecan naíjmi'ica, tetíj tena'a pua'amé iteen. A'íj pu jín, ayén che'atá na'a ruxí'evi'ira'a jín ayén nain taatapuaíjve'esin, nain tíj na'a ti tí'iseijre'e í Ciriístu'u jemi.

³³ ¿A'ataani ayén tíhua'axajtzi'iran a'ímej ti Dios ayén hua'antíhuau? Capu ja'atí xaa ne'u, a'iné Dios pu ruseíj ayén tíhua'uxí'epi'intari'iri'i mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin.

34 ¿A'ataani ayén tí'ijxi'epi'intare'en ti ayén puaíjtzi taatá'an itejmi? Capu ja'atí, a'iné seíj pu'u ta jetze me'ecan niuu a'ame. A'í pu ajta a'uun é'eseíjre'e ri'iríinta'an í Dios. A'ii pu a'ín pú'een í Círíistu'u ti huamí'i ta jetze me'ecan. Jee xaa ne'u, jaítze'e pu ayén tiraavíjte'e tej tiyen raataxáj yee a'ii pu a'ín pú'een ti ajta a'itáaa huá'a tzajta'a í mej meri huácuu.

35 ¿A'ataani ayén te'entiú'uuna í Círíistu'u jemi ti ij caí ché'e ayén taxe'eve'e? ¿Ni qui ayén tí'ijruuren ti pua'a ti'itíj tamuári'eriste'e na'ari ti pua'a ti'itíj ayén tá'itziite'e? Capu xaa ne'u. ¿Arí ti pua'a miyen a'ij pua'a táaruuren nusu ti pua'a tiyen tiejcu? Capu ajta a'íjna. ¿Ari ti pua'a tej caí a'ij ti'ijviicua'i?, ca'ín ¿tí pua'a ayén titáaci'ti ti tziíni'ire'e í tej te'íjna jín huácu'i'ini? Capu xaa ne'u ayén te'entiú'uuna í Círíistu'u jemi. ¿Arí ti pua'a miyen táacui'ini? Capu ajta xaa ne'u.

36 Ayee pu té'eyu'usi'i tijín:

Tíj na'a ti 'eíjninei í xicaj,
asta na'a caí u e'eteároute,
tí'ij pína'a mú miyen huá'atu'ire'e a'ímej
mej mi táacui'ini.

Ayee pu tihuá'amitiejte'e
tej tiyen che'atá tena'a ti'itéva'iri
matíj a'íime í cáne'axi í mej huá'acui'ica
mej mi miyen ráatuaani í huá'ahua'ira'a í
cáne'axi.

37 Capu xaa ne'u ayén ja'atí te'entiú'uuna. Tíj na'a ti ayén tí'itaruure, nain tu jín tiyen tiu'utémua'iti a'íjna jime'e ti Círíistu'u ayén taataxí'eve ti ij ayén huámí'ini ta jetze me'ecan.

38-39 Ayej xaa ne'u ti'ayajna. Ayee pu tiná'amítiejte'e ineetzi ti ayén ti'ayajna ti caí ti'itíj ayén te'entiú'uuna ti ij caí ché'e ayén titáaci'iti a'íjna ti jín Dios taataxí'eve. Capu amín a'ij ti pua'a tiyen ruuri huateáturan na'ari ti pua'a tiyen huácu'i'ini. Camu majta miyen te'entiú'uuna a'íime í mej ta japua tí'ivaire'e í Dios jemi, na'ari a'íime í mej miyen tí'ivaire'e í tiyaaru'u jemi. Ti'itíj ti na'a ti a'ij seijre'e, ti pua'a auj teja'uré'enejsin na'ari ti pua'a ari ayén tel'irájraa nusu muári'eri'ire'ara'an pú'een í ja'ati, capu ajta ayén te'entiú'uuna. Capu amín a'ij ti pua'a a'ín pu'éene'en ti ta japua é'eseijre'e na'ari u tajete, ti'itíj ti na'a ti ayén seijre'e, capu a'atzu a'ij tí'iri'iri ti ayén te'entiú'uuna í Círíistu'u jemi, a'íjna í Jesús ti ajta tavástar'a pú'een.

9

Dios pu nu'u hua'antíhuau a'ímej í mej Israéljetze ajtéme'ecan

¹ Ayee nu tzáahuati'ira'a jín niyen tejá'amua'ixaate'e í Círíistu'u jemi. Canu tí'ihua'i nena'a. Ayee nu á'anxijte'en í nemua'atziira'a jime'e nej ni niyen ráamua'ati ti pua'a ayén tiraavíjte'e nusu caí. Ajta a'ín í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu ajta a'íjna jín nevaire'e. ² Jé'ecan nu huatánxieemijte'e, neajta ja'anáj ti na'a niyen rajpuaíjtzi yú ne tzajta'a. ³ Tí pua'a ri'iríistanche'e, ti Círíistu'u ayén mé núurieniche'e ti ij na'antipué'ajte'en huá'a jetze me'ecan í ne'ihuaamua'a, a'íime í mej miyen che'atá mena'a airaújnejte netíj inee.

⁴ A'íi mú Israél jetze ajtémel'ecan. A'íi mú a'íin pú'een í ti Dios huá'aya'upuaca'a. A'íi pu ajta huataseíjre huá'a jemi a'íjna ti naa seíire'e já'araa mej mi miyen raamuaarée ti Dios a'uun huateájturaa huá'a jemi. Dios pu ajta huá'a jemi mu'iicáca jín tiu'utá'a í runiuuca a'ij ti ayén té'eme'enche'e. Majta a'íime, ayée mú ra'ancuré'a me'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta, majta me'íjna í ye'irá a'ij mej tí'ina'amiche'e. Dios pu ajta mu'iicáca jín te'ataújratziiri'i huá'a jemi. ⁵ A'íi mú majta huá'a jetze huanéj í tavaújsimua'a jetze. Ajta, huá'a jetze pu ayén airaújneijte a'íjna í Ciríistu'u ti ajta a'íin pú'een í Dios í ti nain jín antiújmua'aree. Tiché'e tiyen rí'i tiraatá'acare'en tíj na'a rusén jime'e. Ché'e ayén teja'uré'enen.

⁶ Canu niyen tejá'amua'ixaate'e ti a'íin niuucari caí ti'itíj vaire'eca'a ti Dios ayén tihua'utá'a. Canu xaa ne'u, a'íiné a'íime í mej jetzen airaújneijte í tayá'upuaci'i a'íjna í Israél, camu naími'i miyen Israél jetze ajtémel'ecan. ⁷ Ajta capu ayén huataújmua'a mej naími'i yaújmua'ame'en pú'een a'íjna í Abraham teecan ti pua'a miyen me'íjna jetze airaújneijte. Camu xaa ne'u. Mí ajta ayén tíjín: “Ayee pu ámitieere'e a'ame. A'íi mu'u a'íin pu'éene'e muá'aju'u í á'ayaujmua'a, a'íime í mej jetzen a'iránejsin a'íjna jetze í Isaac.”

⁸ Ayee pu'u na'a, a'íime í mej Abraham jetze airaújneijte, capu ayée na'a hua'ucí'i naíjmi'íca ti Dios ayén huá'aya'upuaca'a me'íjna jime'e mej me'íjna jetze airaújneijte. Ayee pu ajta tihua'ací'iti a'ímej í mej té'atzaahuate'e me'íjna ti jín Dios te'ataújratziiri'i. A'íime pu xaa ayén ámitieere'e

a'ame mej miyen yaújmua'ame'en pú'een a'íjna í Abraham teecan. ⁹ Ayee pu'u, a'iné Dios pu ayén te'ataújratziiri'i tijín: “A'ájna ti ari ayén tiraaxí'epi'intare ti ayén teja'uré'enejsin, nee nu neajtahua'a yé uvé'enejsin. Ajta a'ín í Sara, a'í pu ari tiyaúj a'ame.”

¹⁰ Ajta í ti jaítze'e ruxe'eve'e, ayée pu tiráaruu a'íjna í Rebeca. A'í pu hua'apuaca tiyaúumua'a já'araa. Ajta seí pu'u a'ín pu'éene'e í hua'atáata, a'íjna í tayá'upuaci'i, a'íjna í Isaac. ¹¹⁻¹³ Ajta matí'ij caí xi huanúnu'ihua í mej hua'apua, matí'ij caí xi ti'itíj a'ij huáruurejca'a, ti pua'a ti xí'epi'ín 'een na'ari ti a'ij pua'a 'een, ayée pu Dios tiraata'ixaa í hua'anáanaj tijín: “A'íjna ti vásta'a, a'í pu raatévaire'esin a'íjna ti pa'ari'i.” Ajta ayén tijín: “Nee nu raataxí'eve ne'íjna í Jacobo. Neajta rájcha'íire'eca'a ne'íjna í Esaú.” Ayee pu 'een jín tiraata'ixaa ti ij ayén ráamua'aree a'ij ti rici í Dios ti a'ín seij avé'ehuau. Capu ayén a'íjna jín ra'avé'ehuau a'íjna jime'e ti a'ín ja'atí ti'itíj jín ra'ará'astijre, sino a'í pu ayén 'een jín ra'avé'ehuau ti a'ín Dios ruseíj raatajé.

¹⁴ A'iné tiyen te'íjna jín tiu'utaxájta. ¿Ni qui tiyen tiu'utaxájta ti caí xí'epi'ín rici í Dios? Catu xaa ne'u. ¹⁵ Ayee pu tiraata'ixaa a'íjna í Moisés tijín: “Nee nu niyen tiraatá'uuni'ira ja'atí ti na'a ti ayén na'aráanajche. Neajta nu niyen rá'acu'uve ja'atí ti na'a ti ayén na'aráanajche.” ¹⁶ A'í pu jín, capu ayén tí'ijci'iti seij í ja'ati a'íjna jime'e ti ayén raxí'eve'e ruseíj. Capu ajta a'íjna jín ti ti'itíj rici, sino a'íjna jín pu ayén tí'ijci'iti ti Dios ayén rá'ancu'uvajxi.

¹⁷ A'í pu jín Dios ayén tiraata'ixaa a'íjna

í Faraón tijín: “Ayee nu ne'íjna jín niyen timua'íjca pej te'enteárute pe'íjna jime'e pej i'i rey, nej ni hua'utaseíjrate'en a'ij nej huárini í nemuári'eri'ira'a jime'e nej ni puaíjtzi muaatá'an. Aj mú mi neetzi jime'e miyen tihua'utá'ixaate'esin a'u ti na'a mej huachéjme íiyen chaanaca japua.”

¹⁸ A'íj pu jín, Dios ayén rá'acu'uve ja'atí ti na'a ti ayén ra'aráanajche. Ajta pu ayén raatá'aca ti ayén ra'atéchaxijte'en í xiéjniu'uca ja'atí ti na'a ti ayén ra'aráanajche í Dios ti ij ayén ráaruuren. ¹⁹ Ajta seíj mú'een, ayée pu tinaatá'ixaate'esin tijín: “Tí pua'a ayén ti'ayajna, ¿a'iné 'een jime'e Dios ayén auj ta jetze tí'ijpua'ajte'e? ¿A'ataani rájcha'íire'e í Dios?”

²⁰ Mí neajta inee, ayée nu tí'imua'ihuau tijín: “¿A'ataani pej pú'een pej pi piyen aniúuste'e í Dios jemi mi pej i'i teáata'a? Dios pu muaatétaahuaca'a mú'eetzi.” ¿Ni piyen tiraatá'ixaate'esin pe'íjna ti muaatétaahuaca'a tijín: “A'iné 'een jime'e piyen naatétaahuaca'a”? Capej xaa ne'u.

²¹ Niché'e neajtahua'a seij timuaata'íhua'u ne'íjna jime'e í ja'atí ti xa'ari tí'íta'ahuaca. ¿Ni caí ayén tiraavíjte'e ti a'ín seica huátaahuan í xa'ari ti naa tí'iseijre'e, ti ajta huápi'i tí'ijnajche, ajta seica ti caí naa tí'een, ti chá'ana'a na'a jín tí'ivaire'e? Ajta nain a'í pu jín ayén tí'ítaavijhuaca'a seij jime'e í xarij. ²² ¿A'iné pena'a tiu'utaxájta ti pua'a Dios ayén huáriniiche'e ti a'ín caí huataniú'ucan, ajta ayén te'utavíicua'íranche'e temua'a naa a'ij mej rí'i muá'aye'i a'íime í ti ayén tiraavíjte'e ti a'ín Dios puaíjtzi hua'utá'an? Ayee pu 'een jín rini í Dios ti ij ayén ámitieere'e ti a'ín rumuári'eri'ire'ara'an jín puaíjtzi hua'utá'asin a'ímej í mej a'ij pua'a

titetiújcha'ii. ²³ Ajta, ayée pu te'utavíicua'iranche'e ti ij ajta tiraataseíjrata ti ayén huápi'i rí'i tihua'utá'a a'ímej í ti huá'ancu'uvajxi, í ti amuacaí ayén rí'i tihua'uteájtuaa ti ij ayén tihuá'uci'iti mej mi ruuri miyen éeni'ici'e huateáturan í jemin tíj na'a rusén jime'e.

²⁴ Ayee pu xaa ne'u tí'itaruuren itejmi í ti ari taatajé, itejmi i tej Israél jetze ajtémecan, ajta a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. ²⁵ Jee xaa ne'u, ayée pu a'íjna jín ti'ixa í Dios a'íjna jetze ti ayén ra'utéyu'uxaca'a a'íjna í Oseas teecan tijín: A'íime í mej caí amuacaí neetzi jetze ajtémecantaca'a,

nu'uri niyen hua'utámua'atzi

tijín mej neteítestemua'a pú'een.

Ajta a'íjna nej caí raataxí'eve,

ayée nu neajta raatámua'atzi

tijín mi nej muaxe'eve'e.

²⁶ Ajta, ayée pu té'eme a'ájna

a'u mej miyen tihua'utá'ixaa í teite

mej nu'u caí neteítestemua'a pú'een,

a'ájna mú miyen hua'utámua'atzi

mej nu'u yaújmua'ame'en pú'een í Dios ti i'i ruuri.

²⁷ Ajta a'íin í Isaías teecan, ayée pu ca'anín jín tiu'utaxájtaca'a a'ímej jime'e í mej Israél jetze ajtémecan tijín: “Capu amín a'ij, ti pua'a miyen mu'iicáa a'íime í huá'ayaujmua'a a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan. Tí pua'a mej miyen a'achú ará'axca tíj na'a ti seijre'e í sej ti a'uun é'ejca a'u ti e'eve'e'ástime í jaj, capu naíjmi'ica hua'irátuaasin í Dios, sino a'ímej pu'u hua'irátuaasin í mej jín miyen huateájturaa.”

28 “Ayee pu té'eme, a'iné ca'anacan pu Dios ayén nain jín ra'antipúa'ajte'esin ti puaíjtzi hua'utá'asin a'ímej í mej yen huachéjme í chaanaca japua.”

29 Ayee pu che'atá amuacáí tira'utéyu'uxaca'a a'íjna í Isaías tijín:

Ayee tu éene'e ta'aju'unche'e matíj a'íime
 í mej me'uun a'uchéjme'ecaa u Sodoma,
 matíj majta a'íime í mej a'uun é'echejca'a u Go-
 morra,

í mej caí ché'e é'eseijre'e me'újna.

Mí ajta a'íin Dios, í ti tihuá'ajte'e naíjmi'ica

í mej a'uun é'eseijre'e u ta japua,

a'íi pu ayén raateájtuaa itejmi jemi

mej mi miyen huateáturan a'íime

í mej ta jetze airaújnejte.

*A'íime í mej Israél jetze ajtémecan jíme'en í niu-
 ucari ti téjmi jemi huatétuihuaca'a*

30 A'íj pu jín, ¿a'iné ti'itíj tetiu'utaxájta? Ayee pu'u xaa ne'u. A'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, camu miyen rahuauca'a mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi. Capu amín a'íj. Ayee pu ajta tihua'ucí'i a'íjna jime'e í mej miyen ri'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi me'íjna jime'e mej té'antzaahua. 31 Mí majta a'íime, í mej Israél jetze ajtémecantaca'a, í mej miyen rahuauca'a mej mi ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi, me'íjna jime'e mej miyen ra'ará'astijre me'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, a'íi mú xaa caí miyen ra'ancuré'a me'íjna í mej rahuauca'a.

32-33 ¿A'iné 'een jín mecaí miyen ra'ancuré'a? Ayej xaa ne'u, ayée mú 'een jín huamuá'itiche

me'íjna jime'e mej rahuauca'a mej mi miyen
huárini mej ti'itíj jín te'ará'astijre'en. Camu
rahuauca'a me'íjna jime'e mej té'antzaahuaté'en.
A'íi mú jín huamuá'itiche me'íjna jime'e mej
raatéxieehuataca'a me'íjna ti jíme'en ayén
té'eyu'usi'i tijín:

Casi'i, ayée nu raateátuaasin ne'íjna
í ja'ati ne'újna u Sión.

Ayee pu tinaatéva'ire'e tíj í tetej
í mej jetzen a'ijcá'acata í teteca,
í mej majta jetzen a'itávitzej.

Ajta capu raatatévi'iraste'esin a'íjna
í ja'ati ti ayén rá'atzaahuaté'en.

10

Camu nu'u raamuá'a me'íjna ti Dios raateájtuaa

¹ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, ne'ihuaamua'a,
nej niyen a'anca'anéecan jín tí'ijxe'eve'e yú ne
tzajta'a, neajta nu rahuauhuau í Dios ti ij a'ín
Dios ayén hua'irájtuaani. ² A'íime nu jín niyen
ti'ixa í mej a'ujca'anéecan jín rana'amiche í Dios.
Aru camu tzáahuati'ira'a jín rana'amiche. ³ Mat'íij
miyen rahuauca a'ij mej ye'í huárini mej mi
miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi,
camu a'atzu ramua'areereca'a a'ij ti Dios ari
tiraaxí'epi'intare ti ij ja'atí ayén ri'éene'ecán jín
huateáturan í jemin. Ayee mu'u rahuauca me'íjna
í mej jín rujímua'a mena'a rájteu. A'íj mú jín
miyen raatéxieehuataca'a me'íjna í ti Dios ari ayén
tiraaxí'epi'intare.

⁴ Ayee pu'u na'a, a'iné Ciríistu'u pu nain jín
ra'ará'astijre a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta ti

ij ja'atí ti na'a ayén ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi a'íjna jime'e ti a'ín í ja'atí ayén té'atzaahuaté'e.

⁵ Ajta a'íjna í Moisés teecan, ayée pu ra'uyú'uxaca'a ti nu'u a'ín í ja'atí ti rá'astijre'e a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, ayée pu nu'u ajta tiú'ujxe'eve'e ti a'ín a'íjna jetze araújca'ane í niuucari. ⁶⁻⁷ Ajta a'íjna í ja'atí ti ari ri'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi, ayée pu tí'imua'atze tijín: “Capej piyen té'umua'atze í a'atzajta'a ti ayén ruxe'eve'e peja'ujnéen u ta japua pej yé rave'ecájnejte'en pe'íjna í Ciríistu'u.” Ajta ayén ti a'íjna jime'en: “Capej piyen pej téte'imua a'ucáanen í tajete pej ra'itátuaani í Ciríistu'u huá'a tzajta'a í mej meri huácuui.”

⁸ Mí ajta, ayée pu ti'ixa a'íjna ti tzáahuati'ira'a jín huateájturaa ri'éene'ecán jín í Dios jemi tijín: “Pu'uri mú'eetzi jemi seijre'e í niuucari pej piyen tihua'utá'ixaate'en, pajta pe'íjna jetze piyen tí'imua'atze í á'a tzajta'a.” A'ii pu a'ín pú'een í niuucari í tej tiyen tihuá'a'ixaate'e tá'aye'i.

⁹ Ayee pu'u na'a, a'iné ti pua'a mémuaseiiraca'a í teite, pej piyen raataxáj yee Jesús pu tavástara'a pú'een, ajta ti pua'a piyen té'atzaahuaté'e í á'a tza-jta'a ti Dios ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite, aj pu xaa Dios mua'irájtuaani.

¹⁰ Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna, ja'atí pu ayén ri'éene'ecán jín huateáturaasin í Dios jemi a'íjna jime'e ti té'atzaahuaté'e í ru tzajta'a. Dios pu ajta ru'irátuaasin a'íjna jime'e ti a'ín ja'atí ayén tiu'utaxájtaca'a ti Dios jetze ajtémecan, metil'iseíiraca'a í teite.

¹¹ Ayej xaa ne'u ti'ayajna, a'iné ayée pu té'eyu'usi'i í niuucari jetze tijín: “Capu ja'anáj ratatévi'iraste'esin ja'atí ti na'a ti rá'antzaahuaté'en a'íjna í Círístu'u.” ¹² Ayee pu'u, naími'i mú ruxí'ej 'een, a'íime í mej Israél jetze ajtème'ecan, majta a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, a'iné seij pu'u a'íin pú'een í tavástara'a ti ayén tí'ita'ajjte'e naíjmi'ica itejmi, ti ajta nain jín rí'i tihua'atá'aca a'íimej í mej miyen rahuavii ti a'íin hua'utévaire'en.

¹³ Ajta ayén té'eyu'usi'i tijín: “Ja'atí ti na'a ti ayén rahuauhuau í tavástara'a jemi ti a'íin raatévaire'en, Dios pu ayén ru'irátuaasin a'íjna í ja'atí.” ¹⁴ Aru, ¿a'iné tí'iri'iri mej miyen rahuaviira me'íjna í tavástara'a ti pua'a mej caí xí rá'atzaahuaté'e? Capu a'ij tí'iri'iri xaa ne'u. Ajta, ¿a'iné tí'iri'iri mej miyen rá'antzaahuaté'en ti pua'a mej caí xí ráanamujari'i me'íjna ja'atí ti pírici? Capu a'atzu a'ij tí'iri'iri. Ajta, ¿a'iné tí'iri'iri mej miyen ráanamua ti pua'a caí ja'atí ayén tihua'utá'ixaate'en? Capu xaa ne'u a'ij tí'iri'iri.

¹⁵ Ajta, ¿a'iné tí'iri'iri mej miyen ti-hua'utá'ixaate'en ti pua'a mé caí huata'ítí'ihuaca'a mej me'uun á'uju'un huá'a jemi? Capu xaa ne'u a'ij tí'iri'iri. A'ij pu jín ayén té'eyu'usi'i tijín: “Jé'ecan tu huápí'i naa huá'aseijrate'e a'íimej í mej huata'ítí'ihuaca'a téjmi jemi mej mi taatá'ixaate'en me'íjna jíme'en í tavástara'a.”

¹⁶ Mí ajta, camu naími'i miyen ra'ancuré'a me'íjna í niuucari í tej jín tátemua'ave'e, a'iné ayée pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Isaías teecan tijín: “Tavastara'a, capu ja'atí ayén rá'antzaahua a'ij tej tihua'utá'ixaa.” ¹⁷ Ayee pu'u. Ja'atí pu ayén

té'atzaahuat'e a'íjna jime'e ti ayén ráanamujri'i
 í mej tiu'utaxájtaca'a. Ajta a'ín í niuucari í
 mej miyen raataxájtaca'a, ayée mú 'een jín
 raataxájtaca'a a'iné Círístu'u pu ayén hua'uta'aíj.

¹⁸ Neajta inee, ayée nu tejá'amua'ihua'u ti pua'a
 mecaí ráanamujri'i. A'iné mijta, xaa ne'u. Ayen
 té'eyu'usi'i tijín:

Ayee pu nainjapua namuajre'e

a'ij mej tí'ixaxa'a íiyen chaanaca japua.

Ajta hua'aniyuca, mu'uri miyen ráanamujri'i

a'u ti na'a yen japuan í chaanaca tíj na'a au-
 uyaúj.

¹⁹ Neajtahua'a nu niyen tejá'amua'ihua'u ti pua'a
 mecaí yaú'itíee muá'araa a'íime í mej Israél jetze
 ajtémecan. Ajmí'i pu ayén tiu'utaniú a'íjna í
 Moisés teecan. Ayen tijín:

Ayee nu ca'anéri jín amuaatá'asin

sej ahuaújchueere'en ne'íjna jime'e

nej rí'i tihua'utá'asin a'ímej

í mej caí Israél jetze ajtémecan.

Neajta nu amuaataniú'ucaste'esin ne'íjna jime'e

nej ni rí'i tihua'utá'asin a'ímej í teite

í mej caí rí'i mé tite'umuámua'aree.

²⁰ Ajta a'ín Isaías, ayée pu huataúra'a ti ayén á
 jéjre'e tiu'utaxáj tijín:

Ayee mú na'antinájcheca'a a'íime

í mej caí náahausime'e.

Neajta nu huatánseijrataca'a a'ímej jemi

í mej caí nehauca'a.

²¹ Mí ajta a'ín, ayée pu tiu'utaxájtaca'a a'íime
 jime'e í mej Israél jetze ajtémecantaca'a tijín:

Tí'ij pí na'a nain xícaj tzajta'a,

ayée nu huá'ahuavii mej mi seicié
 tiú'umua'ati ineetzi jemi.
 Mí ajta, camu a'atzu ná'astijre'e.
 Temua'a mú tite'entaújnaamua ineetzi jemi.

11

Jíme'en í Israél, í ti Dios ra'antíhua'u

¹ A'íj nu jín niyen tejá'amua'ihua'u. ¿Ni qui ari mé hua'uhuá'axi í Dios a'ímej í mej teitestemua'ame'en pú'een? Capu xaa ne'u, a'iné capu mé núurie ineetzi, i nej neajta Israél jetze ajtémecan, a'iné a'íj nu jetze 'airáanej í Abraham teecan, neajta huá'a jetze ajtémecan a'íime í mej airaújnejte me'íjna jetze í Benjamín teecan.

² Jee xaa ne'u, capu ayén mé hua'uhuá'axi í Dios a'ímej í ruteítestemua'a í ti jécua imua' hua'antíhuau. ¿Ni secaí siyen ramua'aree a'ij ti té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze ti a'íjna jín ayén té'axa a'ij ti a'ín Elías ayén tiraatéjhau í Dios jemi ti ij a'ín puaíjtzi hua'utá'an? ³ Tijín: “Casi'i, nevástara'a, mu'uri huá'ucuii a'ímej í mej mú'eetzi jetze me'ecan tí'ixaxa'a. Majta miyen tiu'uté'uunaxi me'íjna í tejcuá í mej japuan tí'imuai'ivajtaca. Nee nu'u ni yé huatéjvee. Capu ché'e máàj ja'atí. Majta meri nejé'icacatu.” Ayee pu'u tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Elías.

⁴ Mí ajta a'ín í Dios, ayée pu tiu'utaniú tijín: “Ayee nu hua'uteájtuaa mej mi miyen huateáturan ineetzi jemi a'achú cumu aráhua'apua vi'ira'a í teite, í mej caí ja'anáj ranajcheca'a me'íjna í Baal.” Ayee pu tiraata'ixaa. ⁵ Ayee pu che'atá na'a seijre'e íjii a'íime í mej teitestemua'ame'en pú'een. Dios

pu ruxí'evi'ira'a jín hua'antíhuau. ⁶ Ajta ti pua'a Dios ayén hua'antíhuau ruxí'evi'ira'a jime'e, capu ché'e rí'irí mej miyen ti'itíj jín te'enteárute í jemin a'íjna jime'e mej miyen ti'itíj jín ra'ará'astijre'en. Na'ari caí, capu ti'itíj a'ij ti'itéva'iri ti Dios ayén hua'antíhuau í ruxí'evi'ira'a jime'e.

⁷ ¿A'iné na'aquí? A'íjna í mej a'ujca'anéecan jín rahauca'a a'íime í mej Israel jetze ajtémecantaca'a, camu ra'ancuré'a me'íjna. Mí majta, a'íime í ti Dios hua'antíhuau, a'íi mú xaa ra'ancuré'a. Majta a'íime í seica, Dios pu ayén ca'aníjra'a hua'utá'a mej mi antaújnaamuan í ruxíejniu'uca jetze í jemin.

⁸ Ayee pu'u na'a, a'iné ayée pu té'eyu'usili tijín: “Dios pu ayén huá'uruu mej mi miyen tiu'ujtimua'ira í rumu'úu jetze. Ayee pu huá'uruu ti ij caí a'ij tihuá'amitíejte'e í mej rasise'i, mej mi majta caí yaú'itíée muá'ara'ani í mej ranamua. Ayee pu'i éene'e já'araa tíj na'a ti yú e'iré'ene.”

⁹ Ajta a'íin í David teecan, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

Miché'e caí ché'e miyen rutémua'ave'e me'íjna jime'e

ti jeíhua tihua'ucí'i,

sino miché'e seica tihuá'ari'i nain jime'e,

majta hua'antipúa'ajte'en.

Ché'e ayén huá'a japua rájveti

a'ij ti tiraavíjte'e a'íjna jime'e

mej auté'itze í Dios jemi.

¹⁰ Ché'e caí ayén tihuá'amitíejte'e

a'ij ti ti'itíj tihuá'uci'iti.

Miché'e miyen títeeteújca'anen

tíj na'a ti yú auca'ití a'ame me'íjna jime'e
mej ca'anéri jín tí'imuari'e.

*Dios pu nu'u hua'irájtuaasin a'íime í mej sej
chuéjra'a é'eme'ecan*

¹¹ Neajta nu niyen tejá'amua'ihua'u. ¿Ni qui miyen nain jín auté'itze ti ij ayén huá'a japua rájveti mej rajpuaítzi muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e, ti ij caí ché'e rí'iriistan ti Dios hua'irájtuaani? Capu xaa ne'u a'atzu, sino ayée pu éene'e já'araa. A'iné a'íi mú auteájturaa í Dios jemi, Dios pu ayén rí'i tihua'utá'a a'ímej í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan mej mi miyen ruuri huateáturan í jemin. Ayee pu 'een jín huaríj í Dios ti ij ayén huá'uruuren a'ímej í mej Israel jetze ajtémecan mej mi chueere'e muá'ara'ani. ¹² Ajta, ti pua'a Dios ayén jeíhua huápi'i rí'i tihua'utá'a a'ímej í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan a'íjna jime'e í mej miyen huamuá'itiche í jemin a'íime í mej Israel jetze ajtémecantaca'a, jeíhua pu jaítze'e huápi'i tihua'utá'asin naíjmi'ica a'ájna xicáara'an ti jetzen huá'anaijmire'en a'ímej í mej Israel jetze ajtémecan.

¹³ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e mi sej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan, a'iné Dios pu ayén tinaata'aíj nej niyen tejámuaatá'ixaate'en mú'ejmi, ayée nu tiu'utánca'ane nej ni nain jín jamuaatévaire'en a'ij ti tiraavíjte'e. ¹⁴ Ayee nu 'een jín rici nej ne'íjna jín ca'aníjra'a hua'utá'an ne'ímej í nexí'ej teite ti pua'a rí'iriistan mej mi chueere'e muá'ara'ani nej ni je'icáca antimuá'itín mej miyen rá'antzaahuate'en.

¹⁵ Ayee pu'u, tí'ij a'ín Dios ayén mé hua'uhua'axi a'ímej í mej Israél jetze ajtémecantaca'a, aj pu i a'ín hua'ancuré'evi'iti a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecantaca'a. ¿A'iné té'eme ícu, tí'ij Dios ajtahua'a hua'ancuré'evi'itin a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan? ¿Ni caí ayén seíre'e a'ame tí'ij ti pua'a Dios ayén hua'ajjájpuan huá'a tzajta'a í mej meri huácuí?

¹⁶ Niché'e seij niuucari amuaatá'ixaate'en ne'íjna jime'e í cuaíjtzi í mej jín pan ta'ahuaca. Tí pua'a Dios huateúra'ate'en a'íjna í cuaíjtzi í mej amuacaícan raatámuaí'ivejte, a'í pu ajta huateúra'ate'esin nain í pan í mej ráataahuaca'a. Ajta, ti pua'a Dios ayén huateúra'ate a'íjna í naana'a ti jetzen ajtanéj í cíyej, a'í pu ajta huateúra'ate naíjmi'í í pí'ista ti jetzen ajta'ú'upu'u í cíyej jetze. Ayee pu che'atá na'a 'een mú'ejmi jemi.

¹⁷ Tiché'e tiyen raataxáj ti Dios ayén ra'antiná'axi jetzen í aceituuna je'icáca í pí'ista. Aj pu ij seíj antiví'ijte í pí'ista ti seíj jetze me'ecantaca'a aceituuna ti ruseíj ajnéj. Seajta mú'een, ayée xu se'íjna jetze ajtémecantaca'a í aceituuna ti ruseíj ajnéj. Ajta íjii, mú'een xu seri se'íjna jetze ajtémecan ti Dios jetze ra'antiví'ijte a'íjna í pí'ista. Pu'uri amú'uca'anistil'í a'íjna ti já'ara'ara'an pírici a'íjna í aceituuna. ¹⁸ A'íj xu jín, caxu siyen á'ujtzaahuaté'e se'íjna jime'e í ti Dios ari ra'antiná'axi a'íjna í pí'ista. Tí pua'a siyen á'ujtzaahuaté'e setá'aj siyen tiú'umua'ati se'íjna jetze í niuucari ti ayén tijín yee: “Capu ayén mú'ejmi jetze aráu'jca'ane í naana'ara'an a'íjna í cíyej, sino mú'een xu se'íjna jetze aráu'jca'ane í

naana'ara'an.”

¹⁹ Ri'irí sej siyen tí'ixajta ti jíme'en: “Ayee pu ra'antiná'axi a'íjna í pi'ista ti ij ayén ta'antiví'ijte'axi'in itejmi í ciyej jetze.”

²⁰⁻²¹ Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna. Capu amín a'ij. Ayee pu 'een jín huá'uruu a'íjna jíme'e mej caí rá'antzaahua. Mí seajta mú'een, ayée xu'u sena'a se'íjna jetze ajtémecan se'íjna jíme'e sej siyen té'atzaahuat'e. Caxu siyen á'ujtzaahuat'e, sino setá'aj siyen tí'itziíne'e, a'iné Dios capu ayén tiraatá'uuni'iri'i a'íjna í pi'ista ti ajtaneájxi í ciyej jetze ti r'én. Capu ajta tejámuaatá'uuni'ira mú'ejmi.

²² Setá'aj siyen se'íjna jetze tiú'umua'ati í ti jín Dios amua'ancu'uvajxi mú'ejmi, ajta í ti jín muári'eri hua'utá'a a'ímej. A'í pu muári'eri hua'utá'a a'ímej í mej auteájturaa í jemin. A'í pu ajta amua'ancu'uvajxi mú'ejmi. Ajta, ayée pu auj á'amuaruuren ti pua'a siyen á'ateevi'in sej se'íjna jetze araújca'ane ti jíme'en Dios r'í tejamuaatá'a. Na'ari caí, a'í pu ajta mé amúuhua'axijsin mú'ejmi.

²³ Ajta a'íme, ti pua'a mecaí ché'e á'ateevi'in mej caí miyen té'atzaahuat'e, Dios pu ayén ajtahua'a hua'antiví'ijte'esin a'iné a'í pu raayí'iti ti ayén huárini.

²⁴ Ayej xaa ne'u ti'ayajna, Dios pu raayí'iti ti ayén huárini a'ij ti caí tí'irineca ja'anáj ti na'a íiyen. A'í pu amua'antiná'axi a'íjna jetze í ciyej ti 'itzitá huanéj ti ij ayén amua'antiví'ijte'en jetzen í sej í mej ra'ateáhuui. Mí ajta, a'íme í mej Israel jetze ajtémecan, a'iné a'íme amuacáí mú ajtémecantaca'a me'íjna jetze í ciyej, capu a'atzu muári'erista a'ame ti Dios

ajtahua'a hua'antiví'ijte'axi'in a'íjna jetze, mej mi majtáhua'a teitestemua'ame'en pu'éene'e muá'ara'ani.

T'íj Dios hua'irátuaasin a'ímej í mej Israël jetze ajtémecan

²⁵ Ayee nu tí'ijxe'eve'e, ne'ihuaamua'a, sej si yaú'itiée xá'ara'ani temua'a naa a'ij ti huataújmu'a a'íjna ti rú'avaa í Dios jemi, sej si caí á'ujtzaahuat'e ti'it'íj jime'e. Ayee nu tejá'amua'ixaate'e mej meri antaújnaamua mu'iití a'íme í mej Israël jetze ajtémecan. Maúche'e mú miyen huatéáturaasin asta mena'a caí miyen ara'astí muá'ara'ani a'achú mej pua'amé ti Dios ayén huá'uxi'epi'intare mej té'antzaahuat'en a'íme í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

²⁶ Aj pu i xaa Dios hua'irájtuaani naíjmi'ica a'ímej í mej Israël jetze ajtémecan. A'íj pu jín ayén té'eyu'usi'i tijín:

Mu pu a'uvé'emé'e a'ame a'ujna u Sión,
a'íjna í ja'atí ti hua'irájtuaani.

Ayee pu rí'í huá'aruuren a'íme
í mej Jacobo jetze airáne mej mi caí ché'e
a'íj pua'a titetiújcha'íi í Dios jemi.

²⁷ Neajta nu niyen te'atánratziiri'i a'ímej jemi
nej niyen huá'uruuren ne'ájna xicáara'an
nej jetzen tíhua'utá'uuni'ira
í mej jín auteájturaa neetzi jemi.

²⁸ A'í mú rájcha'íire'e í Dios me'íjna jime'e
mej raatéxieehuataca'a me'íjna í niuucari í
ti jín Dios hua'irájtuaani. Ayee mú me'íjna
jín huaríj, ayée pu tejamuaac'íi mú'ejmi sej
si seaajta ráanamua se'íjna í niuucari. Mí ajta,

a'ín í Dios, aúche'e pu huá'axe'eve'e a'íjna jime'e ti jéjcuá imuá hua'antíhuau, ajta a'íjna jime'e ti ti'itíj jín te'ataújratziiri'i a'ímej jemi í huá'ahuaacixa'astemua'aci'i.

²⁹ Jee xaa ne'u, aúche'e pu hua'utévaire'esin a'iné Dios pu caí ra'uré'uuna a'íjna í niuucari ti ti'itíj jín te'ataújratziiri'i. Capu ajta yá'uhua'ana a'íjna ti jín hua'utajé. ³⁰ Seajta mú'een, a'ájná'imua xu caí seajta rá'astijre'eca'a. Mí ajta a'ín Dios pu ayén amuá'ancu'uvajxi mú'ejmi, a'iné a'íme í mej Israél jetze ajtème'ecan, camu rá'astijre'eca'a.

³¹ Ajta íjii, ayée mú 'een jín auteájturaa í Dios jemi ti ij ajta Dios huá'ancu'uvajxi'in a'íjna jime'e ti ari amuá'ancu'uvajxi mú'ejmi. ³² Ayee pu Dios hua'uxíjte naíjmi'ica í mej jín auteájturaa í jemin, ti ij ajta huá'ancu'uvajxi'in matíj mena'a pua'amé miyen seijre'e. ³³ Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna. Jé'ecan pu huápi'i tiu'uyí'iti a'íjna í Dios. Nain pu jín tirú'umua'aree. Capu a'atzu ámitieere'e a'ij ti ti'itíj jín ayén tí'ixi'epi'intare'e. Capu rí'irí tej tiyen yaú'itíee tá'ara'ani a'ij ti Dios ayén ruxí'evi'ira'a jín huá'aruure í teite í mej yen japuan seijre'e í chaanaca japua.

³⁴ “¿A'ataani ramua'aree a'ij ti 'een í mua'atzíire'ara'an í Dios? ¿A'ataani ayén raatévai í Dios ti ij ayén tiraata'ixaate'en a'íjna í Dios a'ij ti ye'í huárini? Capu ja'atí xaa ne'u. ³⁵ ¿A'ataani ari ayén ti'itíj tiraatapuaíjve í Dios ti ij ayén ruxe'eve'e á'ara'ani ti a'ín Dios ajta ti'itíj jín ayén tirá'acha'íire'e a'íjna í ja'ati? Capu ja'atí xaa ne'u.”

³⁶ Ayee pu'u, a'iné naíjmi'i pu jemin me'ecan. A'íi pu nain tiú'utaahuaca'a. Nain pu a'íjna jín ayén tí'iseijre'e ti ij ayén rí'i tiraatá'an. Teajta iteen,

tiché'e teajta rí'i tiraatá'an tíj na'a rusén jime'e.
Ché'e ayén teja'uré'enen.

12

Mej nu'u huataújtuaani í Dios jemi

¹ A'iné Dios pu ari amuá'ancu'uvajxi, ayée nu tejá'amuahuavii, ne'ihuaamua'a, sej si huataújtuaani í Dios jemi í rutevij jime'e, setá'aj raateájtuaani í Dios jemi í sej seajta jín rí'i tiraatá'an. Tí pua'a seri siyen huárini, aj xu si raatévaire'en a'ij ti tiraavíjte'e, sej ruuri jín huataújmuai'ivejta. ² Caxu siyen titetaúra'acare'en sej siyen che'atá sena'a titetiújcha'i matíj a'íme í seica í mej yen japuan seijre'e i chaanaca. Caxu xaa ne'u siyen rijca mú'een, sino setá'aj siyen seicié huaújruuren se'íjna jime'e sej seri huaújjejcuare í á'amuamua'atziira'a jetze. Aj xu siyen ramua'aréeren a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios, seajta siyen ramua'aréeren tí'itíj ti í'i xí'epi'in í Dios jemi, tí'itíj ti ayén tira'aráanajche, nusu a'ij sej huárini sej si nain jín ra'ará'astijre'en a'ij ti Dios tí'ijxe'eve'e.

³ A'iné Dios pu a'íjna jín tinaa'íjca nej ni niyen tejamuáamua'aten, ayée nu tejá'amua'ixaate'e naíjmi'íca mú'ejmi. Ché'e caí ja'atí ayén á'ujtzaahuate'e, a'iné capu ayén tiraavíjte'e. Caxu xaa ne'u siyen rijca, sino setá'aj siyen rí'i mé tite'umuámua'aree í ru jetze. Setá'aj siyen se'íjna jetze tiú'umua'ati a'ij ti tí'itíj jín Dios ari tejámua'íjca, seij ajta seij. Ayee pu xaa ne'u tiraavíjte'e.

⁴ Ayee pu'u na'a. Tetíj tena'a pua'amé tej tiyen ratéhua'ira'a, ajta capu tí'iseicaj na'a tíj na'a

ti'itějvee í ta jetze. Capu ajta tí'iseicaj na'a í ti jín titaatéva'iri tetíj tena'a tiyen ti'itějvee, sino ayée pu'u ti'imu'íi.

⁵ Ayee pu che'atá na'a 'een tej teri Ciríistu'u jetze ajtémel'ecan. I tej mu'iití ará'ase, ayée tu naíjmi'í tí'itaseijrata tej seij tena'a jetze ajtémel'ecan í tevi. Ajta ja'atí ti na'a ti ta jetze ajtémel'ecan, a'íi pu ajta huá'a jetze ajtémel'ecan í seica, a'achú mej pua'amé.

⁶ Capu ayén ruxí'ej na'a titaací'í itejmi a'íjna í tej jín teri ratéva'iri. A'íj pu jín, tiché'e tiyen tiraatévaire'en, a'íj ti a'ín Ciríistu'u ayén rí'í titaatá'a. Tí pua'a ayén tiraací'í seij í ja'atí ti ayén tiu'utaxáj í Dios jetze me'ecan, ché'e a'ín ayén jetzen me'ecan tiu'utaxájta a'achú ti caj tirú'umua'aree. ⁷ Tí pua'a ayén tiraací'í seij í ja'atí ti ayén hua'utévaire'en í seica, ché'e ayén hua'utévaire'en, na'ari ti pua'a ayén tiraací'í ti ayén tihuá'umua'aten í seica, ché'e ayén tihuá'umua'aten.

⁸ Tí pua'a ayén tiraací'í a'íjna í ja'atí ti ayén raayí'itihua'an ti ca'aníjra'a hua'utá'an í seica, ché'e ayén ca'aníjra'a hua'utá'an. Seica pu ayén tihua'ucí'í mej miyen tíhua'utapuaíjve'en a'ímej í mej caí a'íj tí'ijviicua'í. Miché'e miyen ruxí'evi'íra'a jín temua'a naa tíhua'utapuaíjve'en. Ajta a'ín ti ayén antiújmua'aree a'íjna jime'e ti tí'aijta teyujta'a, ché'e a'ín a'ujca'anéecan jín tí'ivaire'e. Ajta a'ín ti huá'acu'uve a'ímej í mej caí a'íj tí'ijviicua'í, ché'e a'ín rutémua'ave'ecan jín huá'ancu'uvajxi'ín.

A'ij mej ye'í ti'itiújcha'íi í mej té'atzaahuat'e í

Dios jemi

⁹ Ayee pu ruxe'eve'e sej tzáahuati'ira'a jín huaújxe'eve'en sej seajta sej. Setá'aj raatéxiehuate'en se'íjna ti a'ij pua'a 'een, seajta ra'ará'astijre'en se'íjna ti i'i xí'epi'in. ¹⁰ Setá'aj siyen huaújxe'eve'en sej seajta sej tíj ru'ihuaamua'a naa. Setá'aj seajta huatéujca'anen temua'a naa se'íjna jime'e sej rí'i tiu'utá'an sej seajta sej. ¹¹ Caxu raaxiéhuatea sej ratéva'irihua'an í tavástara'a, sino sa'ujca'anéecan xu jín siyen se'íjna jetze huatéujca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

¹² Setá'aj huaújtemua'ave'en se'íjna jime'e sej siyen ti'itíj jín tí'ichu'eve'e ti Dios jemi é'eme'ecan. Setá'aj seajta siyen te'utáviicua'i se'íjna jime'e í sej jín rajpuaítzi xa'aye'i. Seuche'e xu rahuaviira í Dios. Caxu raatápuaapua'ata'an. ¹³ Setá'aj siyen tihua'uré'an í sej tí'ijcha'íi a'ímej jemi í mej caí a'ij tí'ijviicua'i. Setá'aj seajta siyen ruxí'evi'ira'a jín hua'ancuré'evi'itin í á'amuaxi'ej teite í ruche. ¹⁴ Ayee xu seajta siyen huá'uruuren a'ímej í mej a'ij pua'a á'amuaruure. Setá'aj rí'i tihua'utá'an. Caxu siyen rahuaviira í Dios jemi ti ij a'ín puaíjtzi hua'utá'an, sino rí'i xu tihua'utá'an.

¹⁵ Setá'aj siyen huaújtemua'ave'en a'ímej jamuan í mej rutémua'ave'e. Ayee xu seajta huárini sej huataújxiemiste'en a'ímej jamuan í mej ruxiémiste'e.

¹⁶ Setá'aj siyen rí'i tí'itechejca tíj í ru'ihuaamua'a naa. Caxu á'ujtzaahuaté'e, sino setá'aj siyen antéujseire'en huá'a jamuan í mej caí ti'itíj jín títeté'u'upu'u ti jeíhua ruxe'eve'e. Caxu siyen

á'ujtzaahuat'e é ru tzajta'a sej nu'u rí'i mé tite'umuámua'aree temua'a naa caí máàj ja'atí.

17 Tí pua'a ja'atí ayén a'ij pua'a á'amuaruure mú'ejmí, caxu siyen che'atá sena'a a'ij pua'a raru-ure mú'een. Rí'i xu'u setá'aj siyen sena'a huárini tí'ij ayén rí'i tihuá'amitiejte'e naíjmi'ica é teite sej xí'epi'in rici.

18 Setá'aj siyen huárini, setíj sena'a sej caj tirú'umua'aree, ti pua'a rí'iriistan, setá'aj rí'i titetiújcha'íi huá'a jemi é seica é teite, a'achú mej pua'amé.

19 Caxu puaíjtzi ratá'acare'en é ja'ati ti ari a'ij pua'a amuáaruu, sino ché'e a'ín Dios ayén puaíjtzi raatá'an. Ayee xu huárini, a'iné ayée pu té'eyu'usi'i tijín: “Ayee pu tí'ineci'ipua ineetzi nej puaíjtzi raatá'an ne'íjna é ja'ati ti a'ij pua'a muáaruu. Nee nu raatá'asin ne'íjna a'ij ti tiraavíjte'e.”

20 Mí seahta mú'een, ayée xu huárini a'ij ti té'eyu'usi'i tijín: “Tí pua'a i'icuatá a'íjna ti muájcha'íire'e, patá'aj tiraamín. Ajta ti pua'a huata'í'imin a'íjna é ja'ati, patá'aj jaj raatá'an. Tí pua'a piyen huárini, ayée pej puaíjtzi raatá'asin pe'íjna jime'e pej xí'epi'in ráaruu. A'íi pu xaa, a'íi pu tirajpuaíitzi a'ame temua'a naa.”

21 Caxu ratá'acare'en ti a'íjna ti a'ij pua'a 'een ayén amuaamuá'itín, sino setá'aj siyen tiraamuá'itín se'íjna ti a'ij pua'a 'een se'íjna jime'e sej xí'epi'in rici.

13

1 Ayee pu tiú'ujxe'eve'e ti ja'atí ti na'a ayén hua'ará'astijre'en a'ímej é mej tí'itíj jín

antiújmua'aree. Dios pu ayén raaxí'epi'intare mej miyen ti'itíj jín títetaté'en. A'íj pu jín Dios ayén hua'antíhuau. ² A'íj pu jín, ti pua'a ja'atí caí huataúra'an ti ij ayén hua'ará'astijre'en, a'íj pu ajta mé rúuhua'ana a'íjna ti Dios ayén raateájtuaa íiyen chaanaca japua. Ajta, ti pua'a ja'atí ayén huárini, puaíjtzi pu a'íjna japua rávaijtzi.

³⁻⁴ Tí pua'a ja'atí ayén r'íi ti'itiújcha'íi, capu ruxe'eve'e ti a'ín ja'atí ayén huá'atziíine'e a'ímej í mej ti'itíj jín antiújmua'aree. Mí ajta, a'íjna ti a'ij pua'a ti'itiújcha'íi, ayée pu xaa ne'u tiraavíjte'e ti a'ín ayén huá'atziíine'e a'íme í mej tí'ajta. Tí pua'a piyen tí'ijxe'eve'e pej caí ti'itíj jín rátzííine'e pe'íjna ti tí'ajta, patá'aj piyen huárini ti'itíj jime'e ti i'í xí'epi'ín. Tí pua'a piyen huárini, ayée pu r'íi timuaatá'asin a'íjna ti tí'ajta, a'iné Dios pu a'íjna jín ra'antíhua'u ti ij a'ín ti'itéva'irihua'an jemin. Mí ajta, ti pua'a piyen a'ij pua'a títiá'acha'íi, aj pej xaa rátzííine'e pua'amé, a'iné a'íj pu a'íjna jín antiújmua'aree ti puaíjtzi jamuaatá'an. A'íj pu xaa ne'u tí'ivaire'e í Dios jemi ti ij Dios jetze me'ecan ayén puaíjtzi hua'utá'an a'ímej í mej a'ij pua'a titetiújcha'íi.

⁵ A'íj pu jín, ayén tiú'ujxe'eve'e sej siyen hua'ará'astijre'en a'ímej í mej ti'itíj jín títetateí ti ij caí ayén a'amua japua rájveti í puaíjtzi. Ayee pu ajta ruxe'eve'e a'íjna jime'e sej siyen ra'ará'astijre'e í Dios. ⁶ Ayee pu ajta tiú'ujxe'eve'e sej seajta se'íjna jín tí'inajchita a'íjna ti á'amuaíjve'e, a'iné a'ímej í mej miyen á'amuaíjve'e, a'íj mú tí'ivaire'e í Dios jemi. Tí'ij pí na'a nain xicaj tzajta'a, ayée mú me'íjna jín

tí'ivaire'e.

⁷ Tí pua'a piyen ja'atí té'echa'üre'e, patá'aj piyen tiraanájchite'en a'achú pej caj tirá'acha'üre'e, na'ari ti pua'a piyen pe'íjna jín té'echa'ü í mej Gobieerno jemi muajíjve'e, patá'aj piyen che'atá pena'a tihua'unájchite'en. Ajta ti pua'a piyen pe'íjna jín té'echa'ü í mej muajíjve'e me'íjna jime'e í pej tí'itu'araca, patá'aj pajta piyen pe'íjna jín tiu'unájchita. Tí pua'a ayén tiraavíjte'e pej piyen rí'i tihuá'ajcha'ü a'ímej í mej tí'aijta, patá'aj piyen huárini. Na'ari ti pua'a ayén tiraavíjte'e pej rí'i tihua'uteájtuaani a'ímej í mej títeté'u'upu'u, patá'aj piyen rí'i tihua'utá'an.

⁸ Setá'aj nain jín tiu'unájchita sej si caí ché'e tí'itíj jín té'echa'ü í á'amuaxí'ej tevi jemi. Ayee xu'u sena'a se'íjna jín tirá'acha'üre'e í sej sej huaújxe'eve'en sej seajta sej, a'iné a'íjna ti ayén raxí'eve'e í ruxí'ej tevi, a'ü pu a'íjna jín ari ra'ará'astijre a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta.

⁹ Ayee pu tíhua'uta'aíj tijín: “Capej tí'ixana'acire'e.” Ajta ayén tijín: “Capej tí'itecui'ica.” Ajta i'i ti ayén tijín: “Capej tí'inahua'aj.” Ajta i'i ti ayén tijín: “Capej tí'inecua'atze.” Naíjmi'i í niuucari ti ayén 'een, ajta tí'itíj ti a'ij ti ra'ité'ase, naíjmi'i tíj na'a ti ayén, a'ü pu ará'ase a'íjna jetze í niuucari ti ayén té'eyu'usi'i tijín: “Patá'aj piyen raxí'eve'e í axí'ej tevi patíj aseíj tí'axe'eve'e.”

¹⁰ Tí pua'a ja'atí ayén tzáahuati'ira'a jín raxí'eve'e í ruxí'ej tevi, a'ü pu caí ja'anáj a'ij pua'a raruuren. A'ij pu jín, a'íjna í ja'ati nain jín ra'ará'astejsin a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta.

11 Setá'aj siyen huárini se'íjna jime'e sej seri rú'umua'aree ti'itíj ti xicáara'an jetze pítí'irici. Pu'uri ayén teja'uré'ene sej rí'i huaújuuren sej si atanéjne'ere temua'a naa, a'iné pu'uri jaítze'e vejli'i a'ájna xicáara'an ti jetzen Dios ta japua niuuni. Pu'uri xaa ne'u jaítze'e vejli'i ti caí vejli'itaca'a tetí'ij amuacaí té'antzaahua.

12 Pu'uri jaítze'e huatíca'a a'íjna ti jetzen tí'ajta a'íjna ti a'ij pua'a 'een. Pu'uri ajta vejli'i a'ájna xicáara'an ti jetzen Ciríistu'u ta japua niuuni. A'íj pu jín, tiché'e tiyen mé rúuhua'axín tíj na'a ti a'ij pua'a 'een tej tiyen amuacaí te'íjna jín tiyen rijcaa. Tiché'e teajta te'íjna jetze arátaca'anén í tej jín raatémua'itín te'íjna í tej jín tí'itese'e.

13 Tiché'e tiyen rí'i ti'itítacha'íica a'ij mej tí'ijrí'ire í teite mej néeriste'e á'ujujhua'an. Tiché'e teajta caí ché'e tiyen a'ij pua'a éene'ecan jín tí'iyeste, teajta caí ché'e a'ij pua'a tí'iteta'arua, teajta caí ché'e tí'ixana'acire'e huá'a jamuan í mej tiú'unecua'atziste'e, teajta caí ché'e tí'ixana'acire'e seíj jamuan ti caí a'íj pú'een í pej yá'uvi'itín. Tiché'e teajta caí tiyen ne'use'e tajímua'a. Capu ajta xí'epi'ín tej tiyen a'atachueere'e tajímua'a.

14 Mí seaajta mú'een, setá'aj siyen rí'i titetiújcha'íica a'ij ti ti'itiújcha'íica'a í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta Ciríistu'u pú'een. Caxu ché'e siyen se'íjna jetze tí'imujca a'ij sej ye'í huárini sej si siyen ra'ará'astijre'en se'íjna ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei í á'amuatzaajta'a.

Catu nu'u rá'axijte'e í taxí'ej tevi

¹ Tí pua'a ja'atí caí xí tirú'umua'aree a'ij ti huataújmu'a ti ayén ra'ará'astijre'en í tavástara'a, setá'aj ra'ancuré'evi'itín ruxí'evi'ira'a jime'e. Caxu siyen sena'a rá'axijte'e se'íjna jime'e a'ij ti tirá'amitiejte'e a'íjna. ² Ayee pu tí'ijmu'a'aree rusej í Dios jemi ti nú'u ayén tí'itá'aca ti nain tiu'uca'aní, ajta a'íjna í seij, ti caí temua'a naa tirú'umua'aree a'ij ti 'een í Dios jemi, ayée pu tirá'amitiejte'e ti ayée na'a tí'itá'aca ti ráacua'aní ti te'ejnéj á chuaata'a.

³ Ayee pu tiú'ujxe'eve'e ti a'íin í ti nain tí'icua'a caí ayén raxíéhuata a'íjna ti caí nain tí'icua'a. Ajta a'íin ti caí nain tí'icua'a, ayée pu che'atá na'a ruxe'eve'e ti a'íin caí rá'axijte'e a'íjna ti nain tí'icua'a, a'iné Dios pu ajta ayén ra'ancuré'evi'iti a'íjna í ja'atí.

⁴ Pajta mú'ee, mi pej caí nain tí'icua'a, ¿a'atani ayén a'íjna jín timua'íjca pej piyen rá'axijte'en í ja'atí ti seij jemi tí'ivaire'e? Capu ja'atí, a'iné seij pu'u tí'ira'aijte'e. Ajta a'íin í ja'atí, a'í pu ará'astijre'esin a'íjna ti tí'ira'aijte'e. Na'ari ti pua'a caí ayén huárini, a'í pu jemin muá'itiche'en. Mí ajta, a'íjna ti nain tí'icua'a, a'í pu xaa ará'astijre'esin, a'iné tavástara'a pu ca'aníjra'a raatá'asin ti ij ayén ra'ará'astijre'en.

⁵ Ajta seij jemi, ayée pu tirá'amitiejte'e ti sei xicaj ayén jaítze'e ruxe'eve'e í Dios jemi caí seica xicáara'an jetze. Ajta seij jemi, ayée pu tirá'amitiejte'e ti ruxí'ej na'a ayén 'een nain xicáara'an jetze. Miché'e miyen rujúmua'a mena'a tiraaxí'epi'intare'en temua'a naa, a'ij ti

té'umua'atze í ru tzajta'a í ti xí'epi'in 'een í Dios jemi.

⁶ A'íjna ti ayén tirá'amitiejte'e ti seíj xicáara'an jetze jaítze'e ruxe'eve'e, ayée pu tiraaxí'epi'intare í tavástara'a jemi. Ajta a'ín ti nain tí'icua'a, ayée pu ajta rí'í tavástara'a jemi, a'iné a'íjna í ja'atí ajta pu rí'í tiratá'aca í Dios. Ajta a'ín ti caí nain tí'icua'a, a'í pu ayén che'atá na'a tí'icua'a í tavástara'a jemi. A'í pu ajta rí'í tiratá'aca í Dios.

⁷ Ayee pu'u, a'iné tetíj tena'a pua'amé iteen, capu ja'atí ayén ruseíj ruuri. Capu ajta ayén ruseíj mi'ini. ⁸ Tí pua'a tiyen i'irúuri, ayée tu i'irúuri tej ti rí'í tiraatá'an í tavástara'a na'ari ti pua'a tiyen huácui'ini, ayée tu che'atá tena'a cui'ini tej ti huatátatuire'en í tatevij jime'e te'íjna jemi. A'í pu jín, capu amín a'íj ti pua'a tiyen i'irúuri nusu ti pua'a tiyen huácui'ini. Teuche'e tu tavástara'a jetze ajtémecan. ⁹ A'í pu jín, Ciríistu'u ayén huamí'i, ajta a'itáara huá'a tzajta'a í mi'ichite ti ij a'ín ayén hua'avastara'a pu'éene'e á'ara'ani a'ímej í mej meri huácuii, ajta a'ímej í mej mauj i'irúuri.

¹⁰ Pajta mú'ee, í pej caí xi tirú'umua'aree temua'a naa, ¿a'iné 'een jín piyen rá'axijte'e í a'ihuáara'a? Pajta mú'ee, í pej nain jín til'itá'aca, a'iné 'een jín piyen raxiéehua pe'íjna í a'ihuáara'a. Capu a'atzu ayén tiraavíjte'e sej siyen rijca, a'iné naíjmi'i tu tiyen huataseíjre'esin a'íjna jemi í Dios ti ij a'ín ayén tá'uxijte'en naíjmi'ica itejmi.

¹¹ Ayee pu xaa ne'u té'eyu'usi'i tijín:
Ayee pu ti'ixa a'íjna í tavástara'a tijín:
A'iné nee nu ruuri, ayée pu ti'ayajna,
matíj mena'a pua'amé

mej yen chaanaca japua seijre'e,
 a'íí mú títunutaxi'isin ineetzi jemi.
 A'íí mú majta, miyen rí'í tinaatá'asin
 me'íjna jime'e í nej Dios pú'een.

¹² A'íj pu jín, a'achú tej pua'amé tej yen seijre'e,
 naíjmi'í tu tiyen tiu'utaxájta mé jéjre'e í Dios jemi
 a'íj tej ti'itíj jín huaríj.

*Tej nu'u caí ca'aníjra'a raatá'an í ta'ihuaara'a t'íj
 ti'itíj jín auté'itze*

¹³ A'íj pu jín, tiché'e tiyen raatapuá'ajta tej
 tiyen té'ataxijte'e tajíimua'a. Aru tiché'e tiyen
 raaxí'epi'intare'en í ta tzajta'a tej ti caí ché'e ti'itíj
 jín raatamuári'eristen í ta'ihuaara'a, nusu tej ti
 caí ché'e ca'aníjra'a raatá'an ti ij ti'itíj jín hua-
 muá'itichen í Dios jemi. ¹⁴ Ayee nu tirú'umua'aree
 inee, a'iné ayée nu tiú'unamuajri'í ne'íjna jemi í
 tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ayén ti'ayajna. Tíj na'a ti
 seíj racua'aca ti tí'icua'iri'í pú'een, capu ruseíj na'a
 raxana'ave'e a'íjna ti racua'aca. Mí ajta, ti pua'a
 a'íjna jemi í ja'atí ayén tirá'amitiejte'e ti ti'itíj ayén
 xána'avi'ire'e, a'íjna jemi pu xaa ayén 'een, ti ayén
 xána'avi'ire'e.

¹⁵ Tí pua'a piyen ca'aníjra'a ratá'aca í a'ihuáara'a
 ti a'íín caí ayén racua'aca í ti'itíj í pej xaa racua'aca,
 rí'iríista a'ame pej raapuaíjtzite'en í tzajta'an a'iné,
 a'íjna jemi, a'íí pu xána'avi'ire'e a'íjna ti ráacua.
 Capej xí'epi'in huaríj. Capej xaa ne'u raxí'eve'e
 í a'ihuáara'a pe'íjna jime'e pej ca'aníjra'a raatá'a
 ti ayén huárini a'ij ti tiraapuaíjtzitare. Capej
 mú'ee rá'apua'ajte'e í a'ihuáara'a a'iné Círíistu'u
 pu ari jetzen me'ecan huamí'í. ¹⁶ Capej ché'e
 piyen ti'itíá'acha'íí. Na'ari caí, ayée mú seica

miyen ti'ijxáatzi'ire'e muá'ara'ani me'íjna ti ayén timuá'amitiejte'e ti xí'epi'in 'een.

¹⁷ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e a'iné a'íjna ti ayén titaací'i ti Dios ayén tí'ita'aijte'e naíjmi'lica itejmi, capu ayén a'íjna jín tej tiyen tí'icua'a na'ari tej tiyen ye'eca. Capu xaa ne'u, sino ayée tu ri'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi. Teajta rí'i titeeteájturaa í ta tzajta'a. Ajta, a'íi pu ca'aníjra'a taatá'a a'íjna í xíéjniu'ucare'ara'an í Dios tej ti tiyen huatátatemua'avé'en.

¹⁸ Jee xaa ne'u, ja'atí ti na'a ti ayén ravaire'e í Ciríistu'u, a'íjna í ja'ati ayée pu rí'i tiratá'aca í Dios. Majta me'ín í teite, ayée pu ajta hua'aráanajche ti ayén tí'ijri'ire a'íjna í ja'ati.

¹⁹ A'íj pu jín, tiché'e tiyen ahuátaca'anen tej ti tiyen rí'i ti'títacha'íi tej tiyen ta'ihuaamua'a tá'ara'ani temua'a naa, tej teajta rí'i huátaruuren tajímua'a tej ti jaítze'e raayí'itihua'an a'íj ti tí'ijxe'eve'e í Dios.

²⁰ Caxu se'íjna jín raaté'uunan se'íjna ti Dios ayén raateájtuaa huá'a jemi í á'amua'ihuaamua'a se'íjna jime'e sej nain tí'icua'a. Naa pu ti'irí'een tíj na'a ti tí'icua'irí'i. Mí ajta, ti pua'a ja'atí a'íjna jín ca'aníjra'a raatá'an í ru'ihuaara'a ti a'ín ihuáare'ara'an ayén ráacua'ani a'íjna ti rajpuaíjtzi í Dios jemi, a'íj pu jín ayén auteáturaasin í Dios jemi a'íjna í ja'ati ti ayén ca'aníjra'a raatá'a í ru'ihuaara'a.

²¹ A'íj pu jín, jaítze'e pu ayén tiraavíjte'e pej caí piyen racua'aca í hua'ira'a ca'ín pej caí piyen raye'eca í nahuáj. Jee xaa ne'u patá'aj caí piyen ti'títj jín a'íj huárini ti ayén ca'aníjra'a raatá'acare'en ti a'ín a'ihuáara'a

ti'itíj jín auteáturan í Dios jemi. ²² Tí pua'a ayén timuá'amtiejte'e ti ayén ti'irí'een í Dios jemi pej piyen ti'itíj huácua'ani, patá'aj piyen aseíj pena'a avíitzi jín tirú'umua'areere. Capej piyen tí'ixajta mé jéjre'e, teite tzajta'a. Ché'e huaújtemua'ave'en a'íjna í ja'atí ti caí rumua'atzíira'a jín á'ujxijte'e a'íjna jime'e a'ij ti ti'itíj jín rici, a'iné a'í pu ari ayén tiraaxí'epi'intare ti ayén ti'irí'een í Dios jemi.

²³ Mí ajta a'ín í ja'atí, ti pua'a caí xi temua'a naa tiraaxí'epi'intare ti ayén ti'irí'een í Dios jemi ti ij ti'itíj huácua'ani, ti pua'a ayén racua'aca, a'í pu a'íjna jín a'uxíjte'en ti a'ij pua'a rici a'iné a'í pu caí té'atzaahuate'e ayén ráacua. Ajta, ti'itíj ti na'a ti ja'atí ayén jín rici, ti pua'a caí ayén tiraaxí'epi'intare ti ayén ti'irí'een í Dios jemi ti ayén huárini, a'í pu a'íjna jín auteáturaasin í Dios jemi ti pua'a ayén rijca, a'iné capu té'atzaahuate'eca'a.

15

Tej nu'u rí'í tihua'atá'acare'en í taxí'ej teite

¹ Teajta iteen, i tej temua'a naa tirú'umua'aree a'ij ti 'een í Dios jemi, ayée pu tiraavíjte'e tej te'utáviicua'i te'íjna jime'e a'ij mej tí'ijrí're a'íme í mej caí xi yaú'itie temua'a naa í Dios jemi. Tiché'e caí tiyen tena'a rahuauca itejmi jime'e a'ij ti titá'amtiejte'e, sino tiché'e rí'í tihua'utá'an í seica. ² Ayee pu titaavíjte'e itejmi, a'achú tej pua'amé, tej ti rí'í tiraatévaire'en í ta'ihuaara'a ti ij a'ín jaítze'e raayí'tihua'an a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios.

³ Ayee pu xaa ne'u Ciríistu'u ajta ayén huaríj. Capu ayée na'a rahuauca'a a'ij ti tira'aránajcheca'a, sino ayée pu tira'ará'aste a'ij ti té'eyu'usí'i tijín:

“Ayee pu neetzi japua rájve mej na'ajteá'axi'in mú'eetzi jetze me'ecan.”

4 Ayee pu'u, a'iné nain tǵj na'a ti a'ájná'imua é'eyu'usi'ihuaca'a, ayée pu 'een jín té'eyu'usi'ihuaca'a tej ti jetzen huátamua'aten, ti ij a'áin ti é'eyu'usi'ihuaca'a ca'aníjra'a taatá'acare'en tej ti tiyen te'utáviicua'i, teajta tiyen rachú'eve'e ti Dios ayén tu'irájtuaani.

5-6 Ajta a'áin Dios ti ayén ca'aníjra'a amuaatá'aca sej si siyen huateújca'anen, ajta sej si te'utáviicua'i, ché'e a'áin ajta amuaatá'acare'en sej rǵi titetiújcha'i rujímua'a sej si siyen ru'ihuaamua'a xá'ara'ani temua'a naa a'achú sej pua'amé. Ché'e Dios rǵi tejamuaatá'acare'en a'ájna jime'e sej seuj siyen rá'astijre'e í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús, sej si naíjmi'i siyen rǵi tiraatá'an se'ájna í Dios ti ya'upuáara'an pú'een í tavástara'a, a'ájna í Jesús ti ajta i'i Ciríistu'u. Setá'aj siyen rǵi tiraatá'acare'en a'achú sej tirú'umua'aree í á'amuatza'ajta'a.

Naíjmi'ica pu nu'u tihuá'aci'iti í niuucari í mej jín huataújtemua'ave'esin

7 Setá'aj siyen che'atá sena'a ancuré'ujvi'itin sej seajta sej a'ij ti Ciríistu'u ajta amua'ancuré'evi'iti mú'ejmi sej si siyen se'ájna jín rǵi tiraatá'an í Dios.

8-9 Ayee nu tejá'amua'ixaate'e ti a'áin Ciríistu'u ayén a'ájna jín te'enteájrapi ti ij hua'utévaire'en a'ímej í mej runavij a'antisí'iche a'ájna jime'e mej miyen ráamua'aree ti Dios tzáahuati'ira'a jín araúrate a'ij ti ari te'ataújratziiri'i. Ciríistu'u pu nain jín te'ataújratziiri'i huá'a jemi í huá'ahuaacixa'astemua'aci'i mej mi a'íime í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecantaca'a majta

miyen rí'i tiraatá'asin í Dios me'íjna jime'e ti a'íin
huá'ancu'uvajxi. Ayee pu té'eyu'usi'i tijín:

A'íj nu jín rí'i timuaatá'asin huá'a tzajta'a a'ímej
í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

Ayee nu ti'ichuíca na'ame
nej ni ne'íjna jín rí'i timuaatá'an.

¹⁰ Ajtahua'a ayén tijín:

Setá'aj huataújtemua'ave'en huá'a jamuan
í teitestemua'ame'en í Israel teecan,
mú'een mi sej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

¹¹ Ajtahua'a sej ayén tijín:

Setá'aj rí'i tiraatá'an í tavástara'a,
naíjmi'i mú'een, a'achú sej pua'amé,
mi sej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

Setá'aj seahta siyen tiu'utáchuiica í jemin
sej se'íjna jín rí'i tiraatá'an, naíjmi'i mú'een,
mi teite, mi sej yen huachéjme chaanaca
japua.

¹² Ajtahua'a, ayén tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Isaías
teecan
tijín:

Seij pu airaújneijte'esin a'íjna jetze í Isaí.

A'íj pu ayén huataseíjre'esin
ti ij ayén tíhua'uta'aíjte'en naíjmi'ica a'ímej í
mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

Majta a'íime, ayée mú rájchu'eve'esin
tí'ij a'íin hua'irájtuaani.

¹³ Ajta a'íin í Dios ti ayén ca'aníjra'a
tatá'a tej ti tiyen raachú'eve'en, ché'e a'íin
ayén rí'i tejamuaatá'an sej si jeíhua huápi'i
huataújtemua'ave'en, ti ij ajta amua'anpuá'ajte'en
temua'a naa se'íjna jime'e sej siyen rá'astijre'e
se'íjna í tavástara'a. Ché'e a'íin ajta ayén rí'i

tejamuaatá'an sej si jaítze'e siyen raachú'eve'en se'íjna jime'e sej se'íjna jetze araújca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

¹⁴ Ayee pu tiná'amitiejte'e ineetzi ti ayén ti'ayajna mú'ejmi jime'e sej siyen nain jín rí'i titetiújcha'íi sej seajta sej. Nain xu ú'umua'aree í ti ruxe'eve'e, seajta siyen raayí'iti sej si huaúritíi sej seajta sej.

¹⁵⁻¹⁶ Ayee nu jeíhua ahuánca'ane nej ni niyen tejámuaatayú'use'en ti'itíj jime'e. Capu tí'iseicaj na'a, canu neajta tí'itziíne'eca'a nej niyen huaríj, sino ayée nu neajtahua'a ti'itíj jín amua'utámua'areeri'i ne'íjna jime'e, a'iné Dios pu ayén tinaa'íjca. Ayee nu ne'íjna jín te'enteájrupi nej ni tiu'utévaire'en í Dios jemi. Neajta nu ne'íjna jín antínmua'aree nej niyen raatévaire'en í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús, nej ni niyen tihua'utá'ixaate'en a'ímej í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan a'ij ti ari huaríj í Dios. Ayee mú'éene'e muá'aju'u tíj muai'ivéjri ti sej raateájtuaa í Dios jemi ti ij ayén rí'i tiraatá'an.

Jee xaa ne'u, a'ín í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu ayén huá'aruuren mej mi miyen urarí'ene'acan jín huateáturan í Dios jemi. ¹⁷ A'íj nu jín huápi'i huatántemua'ave'e jemin í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús ne'íjna jime'e nej niyen ravaire'e í Dios.

¹⁸⁻¹⁹ A'íj nu'u jín niyen á'anca'ane nej tejamuá'ixaate'en ne'íjna jime'e ti Ciríistu'u ari ayén tiú'uruu a'íjna jime'e nej ravaire'e mej mi me'ín í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan miyen ra'ará'astijre'en me'íjna í Dios. Ayee mú'een jín rá'astijre'e me'íjna jime'e mej miyen ráanamujri'i

a'ij nej tiu'utaxájtaca'a, majta miyen naaseíj ineetzi a'ij nej ti'itíj jín huaríj, nej niyen huaríj ti huápi'i ruxe'eve'e, í mej jín a'ij te'utaseíj, a'iné Dios pu raateájtuaa í rumuári'eri'ire'ara'an ineetzi jemi a'íjna jime'e nej ne'íjna jetze aránca'anejca'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

A'íj nu jín nain japua neri tihua'utá'ixaa ne'íjna í niuucari ti jíme'en raxa í Círíistu'u. Nainjapua tíj na'a a'uun mej huachéjme u Jerusalén, neajta méyee a'u mej e'eré'ete'ecaa ajta nena'a caí ne'uun imuá a'atanéj ne'újna a'u mej a'uchéjme tíj na'a ti a'uun huatacá'a u Ilíríco, nain nu jín tihua'utá'ixaa í Círíistu'u jetze me'ecan.

²⁰ Tíj na'a nej a'utéjche nej ra'ará'astijre'en í tavástara'a ti yú e'iré'ene, ayée nu ahuánca'ane nej niyen tihua'utá'ixaate'en í niuucari jime'e a'u mej caí xi ja'anáj yá'unamuajri'i, nej ni caí niyen che'atá nena'a ne'íjna jetze autéjcheni a'u ti ari seíj teja'umuáriej.

²¹ Mí neajta inee, ayée nu huaríj a'ij ti té'eyu'usi'i tíjín:

A'íi mú raseijran me'íjna

í ti caí xi ja'atí a'íjna jín tihua'utá'ixaa.

Majta mú yaú'itiíe muá'aju'u me'íjna

í mej caí xi ja'anáj ráanamujri'i.

Pablo pu nu'u á'uye'imi'i u Roma

²² A'íj pu jín, mu'ití mú naatá'ijmijri'i nej caí niyen ne'uun a'atanén mú'ejmi jemi. ²³⁻²⁴ Aru íjii, a'iné capu ché'e mé'e é'eri'iri nej ne'uun teja'umuári'en tíj na'a ayun ti huacá'a, ajta a'iné pu'uri tejauume a'achú pua'an nine'ira'a nej niyen tí'ijxe'eve'e nej amujaja'uvé'emuaare, ayée

nu tí'imua'atze nej niyen huárini netí'ij ne'uun á'ume'en u España. Ayee nu tí'ijxe'eve'e inee nej ne'uun amuaja'utéseijra netí'ij ne'uun á'ume'en, tej ti a'atzu huátatemua'ave'en tajímua'a, sej si seajta naatévaire'en nej ni neajtahua'a u á'ume'en a'u nej á'ume.

²⁵ Mí neajta inee, íjii, u nu a'umé'e na'ame u Jerusalén nej ni hua'utévaire'en a'ímej í mej me'uun é'eche í ta'ihuaamua'a, í mej Dios jemi seijre'e.

²⁶ Majta a'ímej í mej me'uun Macedonia huachéjme, majta a'ímej í mej me'uun Acaya é'eme'ecan, ayée pu hua'aránajcheca'a mej ti'ití'ij hua'utá'an a'ímej í mej caí a'ij tí'ijviicua'i, í mej me'uun é'eche u Jerusalén.

²⁷ Ayee pu tihua'aránajcheca'a mej miyen huárini. Jee xaa ne'u, ayée mú tihua'acha'íire'eca'a, a'iné a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, ayée pu tihua'uci'í mej ra'ancuré'an me'íjna í ti jín Dios rí'í tihua'utá'a a'ímej í mej Israel jetze ajtéme'ecantaca'a. A'íj mú jín, a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan miyen tihua'acha'íire'e mej miyen ti'ití'ij tihua'utá'an me'íjna í mej jín huateújvaire'en.

²⁸ Ayee nu amuacáí hua'utátuiire'esin ne'íjna í mej tiu'utá'a í ta'ihuaamua'a. Netí'ij nain jín ra'anticí'in, aj nu ni ne'uun a'umé mú'ejmi jemi. Neajta á'iyen u a'umé'e na'ame u España. ²⁹ Ayee nu rú'umua'aree ti ayén té'eme a'ájna netí'ij ne'uun á'ume'en mú'ejmi jemi ti a'ín tavástara'a ayén nain jín rí'í titaatá'an naíjmi'íca itejmi. Capu ti'ití'ij a'ij tita'aturáate'e a'ame.

³⁰ Ayee nu tejá'amuahuvii, ne'ihuaamua'a, mi sej seajta ra'ará'astijre'en í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'i Ciriístu'u, sej si siyen tinaatévaire'en se'íjna jime'e í nej jín tí'itese'e. Setá'aj siyen tí'ijhuaviira í Dios ineetzi jime'e.

³¹ Setá'aj siyen tí'ijhuaviira ti ij a'ín Dios ayén nu'irájtuaani mej mi caí a'ij neruure a'íme í mej caí miyen ra'ará'astijre'e í tavástara'a, a'íme í mej Judea huachéjme. Setá'aj seajta siyen rahuaviira mej mi me'ín í mej Dios jemi seijre'e, í mej Jerusalén é'eme'ecan, mej mi miyen ra'ancuré'an í nej jín hua'utévaire'en.

³² Ayee xu huárini nej ni ne'uun á'ume'en mú'ejmi jemi ti pua'a Dios ayén neetá'acare'en, tej ti tajímua'a huatátatemua'ave'en, tej ti tea-jta ca'aníjra'a huatáta'an seij teajta seij. ³³ Ajta a'ín í Dios ti rí'i ta'anpuá'ajte, ché'e a'ín ayén huateáturan naíjmi'ica jemi, mú'ejmi. Ché'e ayén teja'uré'enen.

16

Pablo pu huá'ateujte'e í ru'amiigustemua'a

¹ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e ne'íjna jime'e í ta'ihuaara'a ti 'íita'a, a'íjna í Febe. A'í pu huá'avaire'e a'ímej í mej e'etiújsel'iri a'ujna já'ahua'a Cencrea.

² Ayee nu tejá'amuahuvii sej si siyen ra'ancuré'evi'iti temua'a naa a'ij ti tiraavíjte'e itejmi jemi, i tej Dios jemi seijre'e. Setá'aj siyen ra'ancuré'evi'itin a'iné a'í pu ajta rá'astijre'e í tavástara'a. Setá'aj siyen nain jín raatévaire'en tíj

na'a ti tirá'aturaate'e, a'iné a'íi pu ari mu'iicáca huatévai í teite, ajta pu neetzi huatévai.

³ Setá'aj hua'utateújte'en se'ímej í Priscila, sea-jta se'íjna í Aquila. A'íi mú majta miyen neetzi jamuan tí'imuari'e tej ti naíjmi'i raatévaire'en te'íjna í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús. ⁴ A'íi mú miyen huataúra'a mej mi neetzi japua huániuuni. Ayee mú t'n me'íjna jín huácuii. J'écan nu ne'íjna jín tí'intemua'ave'e. Majta a'íime, ayée mú majta tiú'ujtemua'ave'e matíj mena'a pua'amé í mej e'etiújse'iri, a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. ⁵ Setá'aj sea-jta hua'utateújte'en a'ímej í mej a'uun e'etiújse'iri a'u mej é'eché a'íjna í Priscila, ajta a'íjna í Aquila. Setá'aj sea-jta siyen tiraatateújte'en se'íjna í ne'amiigu í Epeneto, ti a'uun é'eché u Acaya ti ayén amuacái hu-ataújtuiiri'i í Ciríistu'u jemi.

⁶ Setá'aj siyen tiraatateújte'en se'íjna í María, a'íjna ti ari jeíhua tiu'umuáriej mú'ejmi jemi. ⁷ Setá'aj sea-jta hua'utateújte'en se'ímej í Andrónico, sea-jta í Junias. A'íi mú majta nee jamuan aiteánami'ihuaca'a. Majta a'íime í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, a'íi mú temua'a naa huá'amujte me'íjna í mej hua'apua, í mej majta amuacái ra'ará'astijre í Ciríistu'u nee caíínee.

⁸ Setá'aj siyen che'atá sena'a tiraatateújte'en se'íjna í Ampliato, í nej jeíhua raxí'eve'e í tavástara'a jemi. ⁹ Ayee xu sea-jta tiraatateújte'en se'íjna í Urbano ti ta jamuan ravaire'e í Ciríistu'u. Setá'aj siyen tiraatateújte'en se'íjna í Estaquis, í ne'amiigu í nej neajta jeíhua raxí'eve'e. ¹⁰ Setá'aj se'íjna huatatéujte'en í Apeles. A'íi pu jeíhua

rá'uviicua'iri'i í Círístu'u jetze me'ecan, ajta ayée pu tiu'utéemua'iti. Setá'aj siyen hua'utateújte'en se'ímej í mej Aristóbulo jamuan é'eche.

¹¹ Setá'aj seahta raatateújte'en í ne'ihuaara'a, se'íjna í Herodión. Ajta a'íime í mej Narciso jamuan é'eche, í mej majta rá'astijre'e í tavástara'a, setá'aj siyen che'atá sena'a tihua'utateújte'en.

¹² Setá'aj seahta se'ímej huatatéújte'en a'íjna í Trifena, seahta se'íjna í Trifosa. A'íi mú 'úucay pú'een, í mej majta jeíhua huáp'i t'íimuari'e í tavástara'a jemi. Setá'aj siyen raatateújte'en se'íjna í Pérsida, í ne'amiigu í nej neajta jeíhua raxí'eve'e. A'ii pu a'ín pú'een se'í í 'íta'a ti ajta jeíhua huáp'i ari tiu'umuáriej í tavástara'a jemi.

¹³ Setá'aj seahta raatateújte'en se'íjna í Rufo, tavástara'a ti ra'antíhua'u. Setá'aj seahta siyen raatateújte'en se'íjna náànajra'an a'íjna í Rufo, a'iné a'íi pu ayén tináacha'íi cumu nej yaujra'an i'i pú'eene'en. ¹⁴ Setá'aj siyen hua'utateújte'en se'ímej í Asíncrito, seahta se'íjna í Flegonte, seahta se'íjna í Hermas. Setá'aj siyen che'atá sena'a hua'utateújte'en í seica, se'íjna í Patrobas, seahta se'íjna í Hermes, seahta a'ímej í ta'ihuaamua'a í mej huá'a jamuan e'eré'etei. ¹⁵ Setá'aj seahta se'ímej huatatéújte'en se'íjna í Filólogo, seahta se'íjna í Julia, seahta se'íjna í Nereo, seahta í juutzeájra'an ti 'íta'a, seahta se'íjna í Olimpás, setá'aj seahta siyen hua'utateújte'en naíjmi'ica a'ímej í mej huá'a jamuan e'eré'etei, í mej majta Dios jemi seijre'e.

¹⁶ Setá'aj seahta siyen hua'utateújte'en se'íj seahta se'íj a'íj ti tiraavíjte'e í Dios jemi. Matíj mena'a

pua'amé í mej e'etiújse'iri mej mi raanájche í Dios, naími'i mú miyen tejá'amuateújte'e.

17-18 Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, mú'een, ne'ihuaamua'a. Rí'i xu'u mú'een a'ímej jemi í mej ca'aníjra'a amuaatá'aca sej si já'ita'a a'utáciine, majta miyen á'amuamuari'eriste'e sej siyen auté'itzen í Dios jemi. A'íi mú meri ajtacíj a'íjna jetze a'ij sej seri tíraari'ire. Caxu huá'a jamuan á'ujujhua'ane'en, a'iné matíj mena'a mej miyen 'een, camu a'atzu ravaire'e í tavástara'a, a'íjna í Ciríistu'u. Rujímua'a mu'u ravaire'e. Ayee mú me'íjna jín huá'acuanamua í teite í mej caí ti'itíj jín á'atura. Ayee mú me'íjna jín tihuá'a'ixaate'e niuucari jime'e ti ayée na'a naa namuajre'e, nusu ti'itíj í mej jín ahuaújtzaahuate'en a'íime í mej miyen ranamua.

19 Naími'i mú meri miyen ráanamujri'i sej seri rá'astijre'e í tavástara'a. A'íj nu jín huápi'i netémua'ave'e mú'ejmi jime'e. Mí neajta inee, ayée nu tí'ijxe'eve'e sej siyen támua'aree sej si siyen rijca a'ij ti ayén tiraavíjte'e í Dios jemi, sej si seajta caí siyen huataúra'an sej siyen rijca se'íjna jime'e ti a'ij pua'a 'een. 20 Ajta a'íin í Dios ti rí'i ta'anpuá'ajte, ca'anacan pu nain jín ra'antipué'ajte'esin a'íjna í Satanás, ti ij ayén amuaatá'an sej nain jín raatémua'itín se'íjna í tiyaaru'u.

21 A'íi pu ayén yé á'amuaatéujte'e a'íjna í Timoteo, ti ne jamuan tí'imuari'e. Yé mú majta á'amuateujte'e í ne'ihuaamua'a a'íjna í Lucio, ajta í Jasón, ajta a'íjna í Sosípater.

²² Neajta inee, i nej i'i Tercio, i nej neajta niyen rá'ayu'uxa í Pablo jetze me'ecan ne'íjna i yu'uxari, nee nu neajta á'amuateujte'e í tavástara'a jetze me'ecan. ²³ Ajta a'íjna í Gayo, í nej jemin yé huaca ajta ti r'íi tihua'atá'aca naíjmi'íca a'ímej í mej miyen yé tiújse'iri meyajna, a'íi pu ajta yé á'amuateujte'e. ²⁴ Majta a'íime, í Erasto ti a'íjna jín ti'itájvee íiye chajta'a ti tumin tíse'iri, ajta a'íjna í ta'ihuaara'a, a'íjna í Cuarto, a'íi mú majta yé á'amuateujte'e.

I ti jín ra'antipua'ajte

²⁵ Tiché'e tiyen r'íi tiraatá'an te'íjna í Dios ti ayén raay'íiti ti ca'aníjra'a amuaatá'an sej si siyen r'íi titetiújcha'íca a'íj nej tejá'amua'íxaate'e ná'ayeli ne'íjna jime'e í niuucari ti jíme'en raxa a'íj ti huaríj í Jesús ti ajta i'i Ciríistu'u. A'íjna í niuucari, a'íi pu a'íin pú'een í ti Dios jín ari titaataseíjrate a'íjna ti ayén rú'avaataca'a tíj na'a ti Dios raatétaahuaca'a í chaanaca ti yú e'iré'ene.

²⁶ Mí ajta íjii, Dios pu ari titaataseíjrate. A'íjna í Dios ti seíjre'e tíj na'a rusén jime'e, a'íi pu ayén tiu'uta'aíjtaca'a tej tiyen ráamua'aree te'íjna jetze í mej jetzen ra'utéyu'uxaca'a a'íime í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Ayee pu tí'ijxe'eve'e mej mi naími'i matíj mena'a pua'amé í mej íiyen seíjre'e í chaanaca japua, mej mi rá'antzaahuate'en, majta ra'ará'astijre'en í jemin.

²⁷ Tiché'e tiyen r'íi tiraatá'acare'en tíj na'a rusén jime'e te'íjna í Dios ti a'íin ruseíj nain jín támua'aree. Tiché'e tiyen r'íi tiraatá'acare'en a'íjna jime'e ti ta japua huaniú a'íjna í Jesús ti ajta i'i Ciríistu'u. Ché'e ayén teja'uré'enen.

**I niuucari ti jejcua, ti ajta jime'en ra'axa
a'ijna i tavastara'a, i Ciriistu'u ti ji'i Jesús ti
tu'irájtuaa**

**New Testament in Cora, El Nayar Presidio De Los
Reyes; crn (MX:crn:Cora, El Nayar)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cora, El Nayar

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cora, Presidio de los Reyes [crn], Mexico

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cora, El Nayar

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

10f6cd13-ea38-5c62-beee-25cf942ce3aa